

Občianske združenie „Za dôstojný život“

Centrum pre občana a rodinu

Útulok,

Centrum pre deti a rodiny Margarétka

Vajanského 71, 984 01 Lučenec

Telefón: 0907175987, 047/4322384, 4331566,

e-mail: ozdostojnyzivot@gmail.com, www.dostojnyzivot.sk

CENTRUM PRE DETI A RODINY MARGARÉTKA, Vajanského 71, 984 01 Lučenec

PROGRAM CENTRA PRE DETI A RODINY MARGARÉTKA

Podľa §1 Vyhlášky 103/2018 MPSVaR SR

a) Kontaktná adresa centra a telefónne číslo alebo iný kontaktný údaj:

Centrum pre deti a rodiny Margarétka, Vajanského 71, 984 01 Lučenec

Telefónne kontakty:

- Riaditeľ: 047/43 223 84, mobil: 0907 175 987
- Sociálni pracovníci: 047/43 223 84, 0918 694 595, 0948 838 883
- Ekonomický úsek: 047/43 223 84
- Samostatne usporiadaná skupina: 0948 074 015

Web: www.dostojnyzivot.sk

E – mailová adresa: ozdostojnyzivot@gmail.com

b) Adresa miesta vykonávania opatrení alebo miest vykonávania opatrení, ak sa opatrenia vykonávajú vo viacerých budovách centra:

Centrum pre deti a rodiny Margarétka, Vajanského 71/A, 984 01 Lučenec – kmeňová budova

Adresa samostatne usporiadanej skupiny: Vajanského 71/A, 984 01 Lučenec

Ambulantná forma: Vajanského 71/B, 984 01 Lučenec

c) Účel centra podľa §45 ods. 1 písm. a) až d) zákona:

- Centrum pre deti a rodiny Margarétka vykonáva opatrenia podľa § 45 ods. 1 písmeno a) a b) Zákona 305/2005 Zbierky zákonov o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon 305/2005 Z.z.)

d) Druh vykonávaných opatrení, ak účelom centra je vykonávanie:

- Opatrení dočasne nahrádzajúce dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej

starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia.

- Výchovných opatrení podľa § 12 ods. 1 písm. d) - výchovný program pre dieťa, ktorému je uložená povinnosť zúčastniť sa na výchovnom alebo sociálnom programe

e) Forma vykonávania opatrení podľa §45 ods. 4 zákona:

- Pobytová forma
- Ambulantná forma
- Terénna forma v okrese Lučenec

f) Opis cieľovej skupiny centra:

- Centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou pre dieťa na základe:
  - a) dohody s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa (§46 ods. 1 písm. a) 1.), ak je voľné miesto v samostatnej usporiadanej skupiny a je to vhodné a účelné
  - b) požiadania dieťaťa (§46 ods. 1 písm. a) 2.)
  - c) rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia a o uložení výchovného opatrenia (§46 ods. 1 písm. a) 3.)
- Centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou pre plnoletú fyzickú osobu, ktorou je mladý dospelý, po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa (§46 ods. 1 písm. b) 2.).
- Centrum vykonáva výchovné opatrenia v okrese Lučenec ambulantnou alebo terénnou formou pre dieťa na základe rozhodnutia súdu alebo orgánu sociálnoprávnej ochrany detí alebo sociálnej kurately o uložení ambulantného výchovného opatrenia dieťaťa (§59 ods. 1).

g) Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre:

- Centrum nemôže prijať dieťa na základe dohody s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa podľa §47 v nasledujúcich prípadoch:
  - a) naplnená kapacita centra
  - b) poruchy správania dieťaťa
  - c) dieťa závislé na návykových látkach
  - d) tehotenstvo dieťaťa
  - e) dieťa ťažko zdravotne postihnuté a vyžaduje ošetrovateľskú starostlivosť
  - f) v prípade, že dieťa má ťažkú mentálnu retardáciu a vyžaduje si tak ošetrovateľskú starostlivosť
  - g) v prípade, že dieťa má duševnú poruchu, ktorá si vyžaduje špecializovanú starostlivosť (akútny stav psychického ochorenia, ktorý ovplyvňuje vedomie a schopnosť reflexie jednotlivca, prípadne psychiatrické diagnózy vyžadujúce intenzívnu zdravotnú starostlivosť, ktorú centrum neposkytuje)
  - h) rodič alebo osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa nepredloží potrebné doklady pre prijatie a poskytovanie starostlivosti dieťaťu (rodný list dieťaťa, občiansky preukaz dieťaťa, kartička poistenca dieťaťa, kontakt na lekára dieťaťa, výpis zo zdravotnej dokumentácie dieťaťa, občiansky preukaz rodiča alebo osoby, ktorá sa osobne o dieťa stará, súdne rozhodnutie osoby, ktorá sa o dieťa osobne stará, súdne rozhodnutie v prípade, ak je dieťa zverené jednému z rodičov)

Hore uvedené vylučujúce skutočnosti rodič alebo osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa potvrdí čestným prehlásením. (Čestné prehlásenie je uvedené v Prílohe č.1)

h) Celkový počet miest v centre:

- 1. miest v centre: 40
- 2. skupín v centre: 1
- 3a. samostatne usporiadaných skupín v centre, v členení podľa ich druhu uvedeného v §51 ods.1 písm. b) Zákona
2.samostatnej skupine: 10 miest
- Počet miest v profesionálnych náhradných rodinách: 30

i) Opis vnútorných a vonkajších priestorov centra, opis podmienok zachovania súkromia vrátane opisu podmienok na osobnú hygienu:

Opis vnútorných priestorov:

- **Kmeňová budova** je tvorená z dvoch častí – z hlavnej budovy a prístavby. V hlavnej budove sú priestory vyčlenené pre samostatne usporiadanú skupinu s kapacitou 10 detí a druhá časť - prístavba - je administratívna, kde sa nachádzajú kancelárie, tieto dve časti sú oddelené uzamykateľnými dvermi. Budova má dva samostatné vstupy.

Prízemie: vstupná chodba, kde majú deti skrinky na topánky, priestranná hala na prijímanie návštev s pohodlným sedením, do vybavenia haly patria aj skrinky na odloženie vetroviiek, čiapok. Na prízemí sa tiež nachádza spoločenská miestnosť, teda obývací priestor pre deti na trávenie voľného času, ktorý je spojený s kuchyňou na prípravu stravy a slúži aj ako jedáleň. Kuchyňa je vybavená priestrannou, novou modernou kuchynskou linkou so spotrebičmi, dvomi práčkami, jedálenským stolom a stoličkami. Obývacia časť spoločenskej miestnosti je zariadená pohodlnou sedacou súpravou a televízorom. Na prízemí sa nachádza aj denná miestnosť, ktorú využívajú deti poobede po príchode zo školy na učenie, písanie si domácich úloh, ako aj na realizáciu voľnočasových aktivít, najmä na pracovno-technické a výtvarné aktivity. Na prízemí budovy sa nachádzajú tiež dve kúpeľne. Kúpeľne sú rozdelené na chlapčenskú a dievčenskú. Každá kúpeľňa je vybavená sprchovým kútom, umývadlom a samostatným WC. Obe sprchy majú závesy. Dvere do týchto dvoch kúpeľní sú uzamykateľné zvnútra.

Na prízemí sa nachádza aj sociálne zariadenie pre vychovávateľov, ktorého súčasťou je umývadlo, WC, skrinky a práčka so sušičkou.

Súčasťou prízemia je miestnosť, ktorá slúži ako vrátnica s kamerovým systémom.

Poschodie budovy tvorí chodba, 4 izby, pričom každé dieťa má vlastnú posteľ, skrine, kde má uložené veci, v každej izbe sú aj písacie stoly a stoličky pre všetky deti. Tieto izby sú vybavené dverami s kľučkou, čím je vytvorené súkromie. Izby sú rozdelené na chlapčenské a dievčenské. Ďalej poschodie tvorí príručná, malá kuchynka, technická miestnosť, dve sociálne zariadenia pre personál. Na poschodí je aj administratívna časť

s kanceláriami – úsek riaditeľa, ekonomický úsek, sociálny úsek, miestnosť psychológa, hernička – miestnosť zariadená špeciálne pre terapiu hrou a miestnosť pre návštevy.

Opis vonkajších priestorov:

- Do areálu centra sa vstupuje bránou, ktorá sa ovláda na diaľkové ovládanie. Po ľavej strane je kmeňová budova, ďalej sú tri garáže. Súčasťou areálu je sklad športových potrieb a oblečenia, ktorý sme vytvorili zakúpením záhradných domčekov. V areáli je zariadená priestranná telocvičňa s rôznym vybavením, napr. interaktívna tabuľa, data projektor, stôl na stolný tenis, rotopedy, steppery, trampolíny, suché guľčkové bazény, rebriny, žinenky. Tu sa uskutočňujú rôzne aktivity, napr. spoločenské voľnočasové aktivity zamerané na hranie na hudobných nástrojoch, konkrétne na bubnoch Djembe, bubnoch Doun Doun a tiež iných hudobných nástrojoch. Využíva sa aj na vzdelávacie aktivity a zároveň slúži aj na realizáciu supervíznych stretnutí.

Ďalej sa v tejto budove sa nachádza samostatný priestor, ktorý tvorí vstupná chodba, kuchynka s vybavením, šporák, chladnička, WC so sprchou a dve samostatné izby. Tento bytový priestor môžeme flexibilne využiť v prípade potreby pre mladých dospelých, ktorí majú dohodu o poskytovaní starostlivosti v centre. Tento priestor sme v súčasnosti začali flexibilne využívať aj na stretávanie rodičov s deťmi, ako aj na realizáciu interakcií. Celý priestor sme vynovili a zariadili novým nábytkom.

Súčasťou areálu je aj priestranný dvor a skleník, kde majú deti priestor na voľno-časové aktivity a môžu si v skleníku dopestovať vlastnú zeleninu. Na dvore sú umiestnené stoly, lavičky, stoličky, záhradný krb a pieskovisko.

Profesionálni náhradní rodičia vykonávajú starostlivosť o zverené deti vo svojom rodinnom prostredí v mieste svojho bydliska. Bytové priestory spĺňajú všetky predpísané bezpečnostné, revízne a hygienické normy.

- Opis priestorov pre ambulatnú formu: kancelárie, resp. priestory pre ambulatnú formu budú zriadené v priestoroch centra, ak bude centrum zabezpečovať vykonávanie opatrení ambulatnou a terénnou formou na základe zazmluvnenia zo strany Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

j) Počet zamestnancov centra, štruktúra pracovných miest centra:

- V samostatnej usporiadanej skupine zabezpečujú starostlivosť:
6 zamestnanci, z toho dvaja sú vychovávatelia (VŠ vzdelanie minimálne I. stupňa so zameraním na učiteľstvo a pedagogické vedy) a štyria ďalší pracovníci na SUS (minimálne stredoškolské vzdelanie s výučným listom)
- Odborný tím tvoria: 2 sociálni pracovníci (minimálne VŠ vzdelanie II. stupňa), dvaja psychológovia (minimálne VŠ vzdelanie II. stupňa)
- Starostlivosť o deti vo svojom domácom prostredí zabezpečujú profesionálni náhradní rodičia - celkovo v počte 14 (predpoklady podľa Zákona č. 376/2022 Z.z. o profesionálnych náhradných rodičoch a o zmene a doplnení ďalších zákonov)
- Riadiace a ekonomické činnosti zabezpečujú: jeden riaditeľ/štatutárny zástupca a dvaja ekonómovia (minimálne VŠ vzdelanie I. stupňa)
- Centrum využíva v prípade potreby služby iných zariadení: odbornú špeciálno-pedagogickú diagnostiku zabezpečuje CPPPaP Lučenec, detské integračné centrum Lučenec, v prípade potreby odbornej diagnostiky alebo psychoterapie klinickým psychológom alebo poradenským psychológom, sú tieto služby tiež zabezpečené externe
- Na realizáciu výchovných opatrení bude prijatý odborný tím v prípade, ak bude centrum zabezpečovať vykonávanie opatrení ambulantnou a terénnou formou na základe zazmluvnenia zo strany Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

k) Opis spôsobu oboznámenia detí, rodičov a iných fyzických osôb s programom centra:

- Spôsoby oboznámenia detí, rodičov a iných fyzických osôb s programom centra budú najmä rozhovor, verifikácia, diskusia, vysvetľovanie, kontrolné otázky na porozumenie a pod.
- Každé novoprijaté dieťa bude formou individuálneho rozhovoru primerane veku a rozumovej úrovni oboznámené s programom centra, bude mať možnosť aj do programu centra nahliadnuť nakoľko program bude k dispozícii aj v tlačenej podobe.
- Deti, ktoré sú aktuálne v centre už umiestnené oboznamujeme s programom na skupinových sedeniach, ktoré sú rozdelené podľa veku a rozumových schopností. Následne po skupinových sedeniach je každé dieťa oboznámené s programom centra aj

individuálne, deti tak majú možnosť pýtať sa otázky a je vytvorený priestor na diskusiu, oboznámenie s programom je prispôsobované veku a rozumovej schopnosti každého dieťaťa. Z oboznámenia dieťaťa o programe je vyhotovené čestné prehlásenie, že s programom centra je oboznámené a rozumie mu. (Príloha č.2)

- Rodičia umiestnených alebo novoprijatých detí sú oboznámení s programom pri najbližšej návšteve centra, resp. pri telefonických rozhovoroch im je oznámená webová stránka, kde majú k dispozícii celý program centra. Z oboznámenia rodiča o programe je vyhotovené čestné prehlásenie, že s programom centra je oboznámený a rozumie mu. (Príloha č.2)
- Deti oboznamujú s programom centra sociálny pracovník, psychológ, vychovávateľ alebo profesionálny rodič. Rodičia sú s programom centra oboznámení sociálnym pracovníkom.
- Program centra je zverejnený na webovej stránke centra <https://www.dostojnyzivot.sk/>
- Postupy oboznamovania s programom centra detí, rodičov a iných fyzických osôb, ktoré sa osobne starajú o dieťa sú rovnaké pri súdnych rozhodnutiach, konkrétne ústavnej starostlivosti, výchovnom a neodkladnom opatrení, dobrovoľných pobytov detí v centre a pri realizácii výchovných opatrení.

l) Opis odborných metód práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov do odbornej práce centra :

- Členovia odborného tímu a pedagogickí zamestnanci centra využívajú metódy práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými osobami v súlade so svojou odbornosťou. Podľa účelu sa tieto metódy zameriavajú na komplexnú diagnostiku a na samotnú intervenciu.

Opis odborných metód práce s rodinou dieťaťa, ktorému sa vykonáva opatrenie pobytovou formou:

- Základným princípom odbornej práce v Centre pre deti a rodiny Margarétka je tímová spolupráca, preto ako základnú metódu využívame prípadovú konferenciu. Účastníkmi

sú spravidla klienti, a to dieťa s ohľadom na jeho vek a rozumovú vyspelosť a rodinní príslušníci klientov, iné osoby blízke klientom, odborní a pedagogickí pracovníci centra, pracovníci ÚPSVaR, pracovníci samosprávy (podľa miesta trvalého bydliska klienta), zamestnanci školy a iní zainteresovaní odborníci. Prvotnú prípadovú konferenciu zrealizujeme do 2 dvoch týždňov od umiestnenia dieťaťa (v prípade pobytovej formy práce) v spolupráci s pracovníkmi SPOaSK. Cieľom zrealizovanej prípadovej konferencie je vzájomné informovanie sa a uzatvorenie kontraktu medzi Centrom pre deti a rodiny Margaréta a klientom, ako aj tvorba plánu sociálnej a odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou. Opakovaná prípadová konferencia sa zvoláva podľa vopred dohodnutého plánu, s cieľom priebežného vyhodnotenia plánu sociálnej práce a nastavenia ďalších úloh, prípadne prehodnotenia cieľa. V prípade zmeny v situácii klienta a potreby riešenia akútneho problému zvolávame krízovú prípadovú konferenciu.

- Rozhovor – je základná metóda, pri ktorej sa opierame o základné princípy ako je empatia, akceptácia, kongruencia.
- Pozorovanie – základná metóda v diagnostickom procese zameraná na pozorovanie prejavov správania – verbálnych a neverbálnych.
- Zbieranie anamnestických údajov – získavanie anamnestických údajov detí a rodinných príslušníkov, čím sa môžu zistiť napr. závažné ochorenia v rodine.
- Poradenský rozhovor- realizovaný na základe informovaného súhlasu rodiča, rodinného príslušníka alebo blízkej osoby dieťaťa.
- Informácia – jedna zo základných metód práce s rodinou a blízkymi osobami dieťaťa, ktorá pomáha orientovať sa v probléme a hľadať primerané riešenia.
- Umožnenie krátkodobých pobytov detí umiestnených v centre u rodičov alebo blízkych osôb týchto detí.
- Umožnenie návštev detí umiestnených v centre ich biologickými rodičmi alebo blízkymi osobami.
- Umožnenie stretávania sa a zdržiavania sa detí mimo CDR s rodičmi, alebo inými blízkymi osobami

Opis odborných metód práce s dieťaťom, ktorému sa vykonáva opatrenie pobytovou formou:

- V rámci komplexnej diagnostiky zamestnanci centra (sociálni pracovníci, psychológovia a vychovávatelia) využívajú špecifické metódy, techniky a postupy podľa svojej odbornosti. Základnými diagnostickými metódami všetkých uvedených odborníkov sú:
  - a) Rozhovor – je základná metóda, pri ktorej sa opierame o základné princípy ako je empatia, akceptácia, kongruencia.
  - b) Pozorovanie – základná metóda v diagnostickom procese zameraná na pozorovanie prejavov správania – verbálnych a neverbálnych.
  - c) Analýza produktov činnosti detí- kresby, písmo, školské zošity, kniha života, list ocenenia a pod.
  - d) Anamnéza
  - e) Využitie dostupných psychodiagnostických metód
  - f) Metóda bibliografie – štúdium osobných dokumentov, odbornej literatúry, metodických materiálov.
  - g) V záujme komplexného prístupu v diagnostickom procese spolupracujeme aj s externými odborníkmi (pediatri a iní odborní lekári podľa zdravotného stavu detí, ZPP (Lučenec a iné podľa bydliska profesionálnych náhradných rodičov), klinický psychológ, poradenský psychológ, pedopsychiater, školské zariadenia a špeciálne školské zariadenia, iní špecialisti podľa potrieb detí).
  - h) Odborné metódy zamerané na intervenciu a úpravu, resp. riešenie problému a prevenciu výskytu, opakovanie, či prehĺbenia problému, realizujeme individuálnou aj skupinovú formou. Metódy, techniky a postupy volia zamestnanci centra - sociálni pracovníci, psychológovia, a vychovávatelia v súlade s plánom (plán sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou, individuálnym plánom rozvoja osobnosti dieťaťa, plán psychologickéj práce s dieťaťom, výchovným plánom, vzdelávacím plánom), ktorý je vytvorený na základe výsledkov komplexnej diagnostiky.
- Najčastejšie využívané metódy odborného poradenstva, prevencie, výcviku (sociálneho, psychologického):
  - a) Poradenský rozhovor – je základná metóda, pri ktorej sa opierame o základné princípy ako je empatia, akceptácia, kongruencia.

- b) Informácia – jedna zo základných metód práce s klientom, ktorá pomáha orientovať sa v probléme a hľadať primerané riešenia.
- c) Klarifikácia – vysvetľovanie a objasňovanie problému klienta.
- d) Povzbudenie - metóda, ktorá prispieva k väčšej otvorenosti klienta.
- e) Reflexia – metóda na nedirektívne vedenie rozhovoru s cieľom preformulovania klientových odpovedí a stimulovanie ich sebareflexie.
- f) Ventilácia – metóda na uvoľnenie nahromadeného napätia a prežívaných emócií klienta.
- g) Konfrontácia – metóda na upozorňovanie klienta na rozdiely a rozpory v jeho tvrdeniach, správani, chápaní seba aj iných.
- h) Persuázia – metóda s cieľom sprostredkovania iného pohľadu klienta na problém.
- i) Abreakcia – využívame pri deťoch, aby mohli znova prežiť problémovú situáciu, uvoľniť skrytú alebo potlačenú emóciu a pochopiť aktuálnu situáciu.
- j) Tréning – hlavnými zložkami tréningu sú učenie, opakovanie a nácvik. Klienti si prostredníctvom tréningu osvojujú iný konštruktívnejší prístup k riešeniu problémov.
- k) Realizovanie sociálno-psychologického výcviku pre deti.
- l) Metóda hrania rolí – využívame ju len pri deťoch a vtedy, keď majú problémy s jasným vypovedaním faktov, ale aj pocitov, ktoré prežívajú.
- m) Metóda štúdia jednotlivých prípadov – výmena skúseností a informácií medzi jednotlivými centrami pre deti a rodiny a inými inštitúciami.
- n) Distribúcia – presmerovanie klientov, ktorých problémy nespádajú do profesionálnej kompetencie odborných zamestnancov centra, k inému odborníkovi, ktorý mu môže pomôcť pri jeho problémoch.

Jednotliví zamestnanci v priamom kontakte s dieťaťom, rodičmi a inými fyzickými osobami, pri výkone svojej činnosti využívajú aj špecifické metódy, techniky a postupy podľa svojej odbornosti.

- Vychovávateľa a profesionálni náhradní rodičia sa pri odbornej práci orientujú najmä na prácu s deťmi. V rámci pedagogickej starostlivosti sa zameriavajú na výchovné pôsobenie na jednotlivé deti prostredníctvom využívania špecifických metód. Ich cieľom je zabezpečenie všetkých vývinových potrieb dieťaťa (biologické, emocionálne, citové, sociálne, morálne, duchovné, záujmové, relaxačné potreby).

Základnými princípmi sú plánovitosť, veku primeranosť, individuálny prístup a vzťahová výchova. Hlavnými metódami práce vychovávateľa a profesionálneho náhradného rodiča sú:

- a) výchovný rozhovor – založený na empatii, akceptácii a kongruencii
- b) podpora dieťaťa pri spracovaní jeho životnej histórie – tvorba Knihy života
- c) pozitívne výchovné metódy - povzbudenie, ocenenie (list ocenenia), pochvala, spoločná tvorba pravidiel
- d) logické dôsledky
- e) organizovanie a rozvoj voľnočasových aktivít detí – zvlášť športové aktivity
- f) príprava na vyučovanie
- g) modelové učenie – učenie bežným životným zručnostiam (napr. spoločné vykonávanie domácich prác, varenie, upratovanie, spoločné nákupy osobných potrieb)
- h) nácvik, tréning – zameraný na učenie konkrétnym zručnostiam a zmenu správania
- i) hra
- j) metóda ventilácie – dieťa sa cielene zbavuje prebytočného napätia
- k) relaxačné metódy – zamerané na zvládanie stresujúcich situácií
- l) interakčné cvičenia

Opis odborných metód v rámci výkonu opatrení pre mladého dospelého po ukončení ústavnej starostlivosti:

- Sociálna starostlivosť o mladého dospelého:
  - a) Rozvoj sociálnych zručností (efektívna komunikácia, výchova k partnerstvu a rodičovstvu, preventívne aktivity, správanie v spoločnosti dospelých, rovesníkov, vypracovávanie ekomapy).
  - b) Prípadová konferencia.
  - c) Realizovanie sociálno-psychologického výcviku.
  - d) Konzultácie.
  - e) Spolupráca pri tvorbe plánu osamostatnenia sa MD.
  - f) Nácvik praktických zručností.
  - g) Finančné poradenstvo, rozvoj finančnej gramotnosti a finančných zručností.
  - h) Poskytovanie informácií.
  - i) Kontakt s biologickou rodinou a inými blízkymi osobami mimo centra.

- j) Pomoc pri hľadaní bývania, pomoc pri hľadaní zamestnania.
  - k) Pozitívna motivácia.
  - l) Rozhovor.
  - m) Poradenský rozhovor.
  - n) Konzultácie.
- Psychologická starostlivosť sa realizuje iba s informovaným súhlasom mladého dospelého, v rámci psychologickéj starostlivosti sa tak využívajú metódy:
    - a) Poradenský rozhovor – je základná metóda, pri ktorej sa opierame o základné princípy ako je empatia, akceptácia, kongruencia.
    - b) Relaxačné metódy – zamerané na zvládanie stresujúcich situácií.
    - c) Metóda ventilácie – dieťa sa cielene zbavuje prebytočného napätia.
    - d) Využitie dostupných psychodiagnostických metód.
    - e) V prípade potreby zabezpečíme externého psychológa (napr. pri potrebe psychoterapie).
    - f) Preventívne aktivity.
    - g) Realizovanie sociálno-psychologického výcviku.
    - h) Konzultácie. Nácvik, tréning – zameraný na učenie konkrétnym zručnostiam a zmenu správania.
    - i) Rozhovor.
    - j) Podpora pri zvládaní náročných životných situácií, riešení konfliktov.
    - k) Podpora pozitívnych a eliminácia negatívnych vlastností.

Metódy a postup práce pri výchovných opatreniach podľa §12 písm. d) ambulantnou alebo terénnou formou :

Časová dotácia v rámci vykonávania výchovných opatrení podľa §12 písm. d) :

- Psychológ – minimálne 24 hodín, maximálne 48 hodín priamej práce s klientom
- Sociálny pracovník - minimálne 24 hodín, maximálne 48 hodín priamej práce s klientom

Odborný tím bude vykonávať výchovné opatrenia podľa §12 individuálne, skupinovo, alebo kombinovane podľa individuálnych potrieb klientov.

Do výchovného programu môže byť zapojené jedno dieťa, prípadne aj viac detí z jednej rodiny pokiaľ je na nich osobitne nariadené výchovné opatrenie. Výchovný program je určený pre dieťa vo veku od 7 do 15 rokov, ktoré navštevuje základnú/špeciálnu základnú školu. Výchovný program je určený pre dieťa s výchovnými problémami: záškoláctvo, vzdorovité správanie, krádeže, agresivita, šikanovanie, nerešpektovanie autorít, úteky z domu, vandalizmus, klamstvá.

Výchovný program:

A) Prípravná fáza- ambulancia/terén:

- oboznámenie sa so situáciou rodiny, dôvodom uloženia výchovných opatrení, konzultácia s vysielajúcou inštitúciou, štúdiom spisovej dokumentácie
- kontakt s rodinou klienta
- príprava na príchod klienta

B) Realizačná fáza:

1. prvé stretnutie- ambulancia: minimálne 1 hod., maximálne 2 hod. sociálny pracovník, minimálne 1 hod., maximálne 2 hod. psychológ

- prítomní: dieťa a rodič, prípadne osoba, ktorá sa o dieťa stará, odborný tím (prítomný psychológ aj sociálny pracovník)
- zoznámenie s klientom a jeho prítomnou rodinou
- oboznámenie klienta s výchovným programom
- dohodnutie podmienok spolupráce, uzatvorenie písomného kontraktu
- oboznámenie sa s dôvodom uloženia výchovného opatrenia
- oboznámenie sa s očakávaním klientov
- získanie anamnestických údajov

2. druhé stretnutie- ambulancia/terén (miesto podľa dohody s klientom): minimálne 1 hod., maximálne 2 hod. sociálny pracovník, minimálne 1 hod., maximálne 2 hod. psychológ

SPOZNANIE SVOJHO KLIENTA:

- aktivity na uvoľnenie napätia
- aktivity na nadviazanie a vytvorenie dôveryhodného vzťahu
- analýza situácie z pohľadu klienta

- aktivity na spoznanie silných a slabých stránok klienta
- venovanie pozornosti produktívnym oblastiam fungovania dieťaťa prostredníctvom vnímania jeho úspechov
- podpora sebahodnoty a sebaúcty prostredníctvom zdôraznenia a posilňovania jeho kladných vlastností

3. tretie až piate stretnutie- ambulancia/terén (miesto podľa dohody s klientom): minimálne 3 hod., maximálne 6 hod. sociálny pracovník, minimálne 3 hod., maximálne 6 hod. psychológ

ROZVOJ EMPATIE U KLIENTA

- rozvoj empatie u dieťaťa
- rozvoj empatických zručností potrebných na poznávanie a identifikovanie vlastných, ako aj cudzích emócií
- uvedomovanie si príčin vzniku emócií vyskytujúcich sa v sociálnych interakciách
- empaticky odpovedať na reakcie na správanie iných okolo seba
- uvedomenie si vlastných emócií a rozpoznávanie emócií iných
- zohľadnenie prežívania iného človeka v nejakej situácii
- ohľaduplné reagovanie voči iným ľuďom
- schopnosť utešiť druhých ak sú smutný
- poznávanie neverbálnych, slovných a situačných znakov, ktoré súvisia so základnými emóciami
- pomenovávanie emócií

4. šieste stretnutie dieťa plus rodič, prípadne osoba, ktorá sa stará o dieťa- ambulancia/terén (miesto podľa dohody s klientom): minimálne 1 hod., maximálne 2 hod. sociálny pracovník, minimálne 1 hod., maximálne 2 hod. psychológ

- analýza priebehu stretnutí
- analýza dosiahnutých výsledkov
- v prípade potreby zapojenie rodiča do realizácie výchovného programu

5. siedme až deviate stretnutie- ambulancia/terén (miesto podľa dohody s klientom): minimálne 3 hod., maximálne 6 hod. sociálny pracovník, minimálne 3 hod., maximálne 6 hod. psychológ

REGULOVANIE EMÓCIÍ

- spoznávanie základných emócií a ich prejavov
- pomenovanie emócií
- význam emócií v živote človeka
- nácvik stratégií vedúcich k upokojeniu svojich emócií
- upokojujúce, relaxačné techniky
- verbálna a neverbálna komunikácia
- ovládanie agresívneho, či impulzívneho správania

6. desiate až dvanáste stretnutie- ambulancia/terén (miesto podľa dohody s klientom): minimálne 3 hod., maximálne 6 hod. sociálny pracovník, minimálne 3 hod., maximálne 6 hod. psychológ

REGULÁCIA HNEVU

- analyzovanie zdrojov hnevu
- pracovanie s prejavom hnevu
- uplatňovanie stratégií na upokojenie
- techniky odstraňovania a redukovania hnevu v správaní
- obmedzovanie, resp. nepoužívanie nepriateľského správania voči svojim rovesníkom
- obmedzovanie, resp. nepoužívanie nepriateľského správania voči dospelým ľuďom
- osvojenie si vhodných spôsobov vyjadrenia hnevu
- konštruktívne regulovať hnev– aplikácia v konkrétnych situáciách

7. trináste stretnutie dieťa plus rodič, prípadne osoba, ktorá sa stará o dieťa-ambulancia/terén (miesto podľa dohody s klientom): minimálne 1 hod., maximálne 2 hod. sociálny pracovník, minimálne 1 hod., maximálne 2 hod. psychológ

- - analýza priebehu stretnutí
- analýza dosiahnutých výsledkov
- v prípade potreby zapojenie rodiča do realizácie výchovného programu

8. štrnásť až šestnásť stretnutie- ambulancia/terén (miesto podľa dohody s klientom): minimálne 3 hod., maximálne 6 hod. sociálny pracovník, minimálne 3 hod., maximálne 6 hod. psychológ

SPRÁVANIE A JEHO FUNKCIA

- žiaduce a nežiaduce formy správania
- analýza konkrétnych situácií
- porozumenie funkcii správania
- porozumenie zmyslu správania
- spoznanie faktorov, ktoré rizikové správanie posilňujú, udržujú
- spoločné podnety k zmene správania
- emočné prežívanie sprevádzajúce správanie
- telesné pocity pri rôznych druhoch správania sa
- zodpovednosť za svoje správanie
- poznanie dôsledkov svojho správania a konania

9. sedemnásť stretnutie dieťa plus rodič, prípadne osoba, ktorá sa stará o dieťa-ambulancia/terén (miesto podľa dohody s klientom): minimálne 1 hod., maximálne 2 hod. sociálny pracovník, minimálne 1 hod., maximálne 2 hod. psychológ

- analýza priebehu stretnutí
- analýza dosiahnutých výsledkov
- v prípade potreby zapojenie rodiča do realizácie výchovného programu

10. osemnásť až dvadsať prvé stretnutie- ambulancia/terén (miesto podľa dohody s klientom): minimálne 4 hod., maximálne 8 hod. sociálny pracovník, minimálne 4 hod., maximálne 8 hod. psychológ

EFEKTÍVNE RIEŠENIE PROBLÉMOV, ŽIVOTNÝCH SITUÁCIÍ

- osvojenie krokov na riešenie problémov: určiť problém, nájsť možné riešenie metódou brainstormingu, zhodnotiť každé riešenie, vybrať, naplánovať a vyskúšať zvolené riešenie v praxi, zhodnotenie, či riešenie fungovalo, v prípade potreby zvoliť iné
- naučenie zhodnotenia možných riešení podľa 4 špeciálnych kontrolných kritérií: je to bezpečné?, je to čestné?, ako by to mohli vnímať iní ľudia?, bude to fungovať?
- praktické učenie prosociálnych zručností
- adekvátne správanie v sociálnych vzťahoch
- vhodné riešenie konfliktov a problémových situácií

C) Záverečná fáza:

11. dvadsiate druhé až dvadsiate štvrté stretnutie- ambulancia: minimálne 3 hod., maximálne 6 hod. sociálny pracovník, minimálne 3 hod., maximálne 6 hod. psychológ

VYHODNOTENIE VÝCHOVNÉHO PROGRAMU

- vyhodnotenie z pohľadu dieťaťa
- vyhodnotenie v spolupráci s rodičom, prípadne osobou, ktorá sa stará o dieťa
- vyhodnotenie v spolupráci so subjektom (za účasti klienta), ktorý klienta odporučil pre výchovný program

m) Opis plánovania a poskytovania odbornej pomoci, ak centrum poskytuje starostlivosť tehotnej žene a tejto žene po pôrode a jej dieťaťu podľa §46 ods. 8 zákona:

- Tento bod programu nevykonávame

n) Opis plánovania a vyhodnotenia výchovnej činnosti v samostatne usporiadaných skupinách:

- Plány výchovnej činnosti v samostatne usporiadanej skupine plánujú vychovávatelia raz za 1 mesiac na spoločnej porade, pričom výsledkom sú týždenné plány aktivít, ktoré vychádzajú z vekového zloženia, pohlavia, rozumovej vyspelosti detí a individuálnych potrieb a záujmov detí.
- Plány výchovnej činnosti centra sú v súlade s mesačnými výchovnými plánmi detí, ktoré vypracúva vychovávateľ.
- Plány výchovnej činnosti sa na konci mesiaca vyhodnocujú vychovávateľmi ústnou formou.
- Minimálne raz za 3 mesiace, resp. podľa potreby sa na plánovaní a vyhodnocovaní výchovnej činnosti zúčastňuje odborný tím.
- V plánovaní sa zohľadňujú záujmy detí a ich vývinové potreby. Veľká časť výchovných činností je zameraná na nadobúdanie a rozvoj, upevňovanie sebaobslužných a bežných životných zručností súvisiacich s vedením domácnosti. V súvislosti s tým sa deti podieľajú na príprave stravy (v pracovný deň – olovrant, večera, cez víkend, sviatky a prázdniny – celodenná strava), upratovanie nielen osobného priestoru v izbe, ale aj

spoločných priestorov (podľa týždenného rozpisu rozdelenia úloh), údržba šatstva (pranie, žehlenie, drobné opravy šatstva), realizovanie nákupov potravín, hygienických a čistiacich potrieb, oblečenia, obuvi), v rámci získavania pracovných návykov podieľanie sa detí na úprave okolia centra, práca v zeleninovej záhrade, práca v skleníku, získavanie zručností v oblasti údržbárskych prác a získavanie technických zručností. Všetky tieto činnosti sú vykonávané pod vedením vychovávateľa, ktorý deti poveruje úlohami primerane ich fyzickému veku, rozumovej úrovni a fyzickým schopnostiam. Tieto úlohy sú plánované tak, aby deti postupne nadobúdali väčšiu samostatnosť pri ich plnení. Je dodržiavaná zásada prechodu od jednoduchšieho k zložitejšiemu. V každej výchovnej činnosti sú deti vedené k zodpovednosti za svoje rozhodnutia, ale aj k prijatiu dôsledkov svojho rozhodnutia. Špecifickou oblasťou výchovy je zvyšovanie finančnej gramotnosti detí (túto oblasť vychovávateľa zabezpečujú vedením detí k účelnému využitiu vreckového, vychovávateľa detí motivujú k tvorbe úspor, usmerňujú ich pri drobných nákupoch z vreckového). Poverovanie detí nákupmi je ďalším výchovným prostriedkom na získavanie zručností v oblasti finančnej gramotnosti a v orientácii reálnych cien.

- V plánovaní sa striedajú zložky výchovných oblastí:

Spoločenská výchova

Etická výchova

Pracovná výchova

Rozumová výchova

Estetická výchova

Telesná výchova

Rodinná výchova a výchova k manželstvu a rodičovstvu

Ekologická výchova

o) Opis obsahu prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti podľa §16 vrátane počtu hodín určených na nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi a personálne zabezpečenie tejto prípravy, ak centrum vykonáva aj prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti:

- Tento bod programu nevykonávame.

p) Uvedenie rozsahu hodín počas dňa a dní v týždni, počas ktorých sa vykonávajú jednotlivé opatrenia, ak centrum vykonáva opatrenia plánu odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou alebo plánu odbornej práce s plnoletou fyzickou osobou:

- Výchovné opatrenia podľa §12 ambulantnou formou budú vykonávané:

Deň v týždni	Forma vykonávania opatrení	Pracovný čas
Pondelok	ambulantná	8,00 - 12,00
Streda	ambulantná	12,30 – 16,00
Piatok	ambulantná	8,00 – 12,00

- Ambulantná forma výchovného opatrenia bude realizovaná v priestoroch centra
- Výchovné opatrenia podľa §12 terénnou formou budú vykonávané, výchovné opatrenia terénnou formou môžu byť vykonávané aj mimo uvedených hodín- na základe individuálnej dohody s klientom

Deň v týždni	Forma vykonávania opatrení	Pracovný čas
Pondelok	terénna	12,30 – 16,00
Streda	terénna	8,00 - 12,00

q) Opis tvorby a vyhodnocovania čiastkových plánov individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa, opis tvorby a vyhodnocovania individuálneho plánu odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou alebo plánu odbornej práce s plnoletou fyzickou osobou:

Opis tvorby a vyhodnocovania individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa:

- Sociálny pracovník, psychológ v spolupráci s vychovávateľom/profesionálnym náhradným rodičom, ktorému je dieťa zverené do osobnej zodpovednosti vypracujú do 30 dní od umiestnenia dieťaťa do centra Komplexné posúdenie situácie dieťaťa.

Výsledkom komplexného posúdenia situácie dieťaťa sú odporúčania pre nastavenie cieľa odbornej práce s dieťaťom a následne aj čiastkových plánov, ktoré sú súčasťou IPRODu

- Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa (IPROD), ktorý je súborom čiastkových plánov vykonávania odborných činností pre dieťa a jeho rodinu a pre plnoletú fyzickú osobu v centre:
  - a) plán sociálnej práce
  - b) plán výchovnej práce s dieťaťom
  - c) plán psychologickkej starostlivosti – hlavné úlohy psychologickkej činnosti psychológa centra
  - d) plán dočasného zabezpečovania starostlivosti podľa §52 b ods. 1 Zákona
- Prvým nevyhnutným predpokladom pre tvorbu IPROD je komplexná odborná diagnostika (zabezpečená zamestnancami centra pre deti a rodiny a externými odborníkmi). Výstupom diagnostiky je identifikovanie silných stránok a rozvojových potrieb klientov v jednotlivých oblastiach a odporúčania pre konkrétne úlohy vedúce k napĺňaniu týchto potrieb.
- Pri následnom stanovení hlavného cieľa a čiastkových cieľov odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou sú zapájaní klienti (dieťa – s ohľadom na jeho vek a rozumovú vyspelosť a jeho rodina), odborní a pedagogickí zamestnanci, profesionálni náhradní rodičia centra, pracovníci orgánu SPODaSK a samosprávy, prípadne iné zainteresované osoby. IPROD obsahuje hlavný cieľ a čiastkové ciele, ako aj popis konkrétnych úloh (krátkodobých a dlhodobých), ktoré majú viesť k naplneniu cieľov, s uvedením termínov a zodpovedných osôb. Vyhodnotenie IPROD je minimálne raz za 6 mesiacov, ale v prípade akejkoľvek zmeny alebo závažnej skutočnosti je plán vyhodnocovaný priebežne. Vyhodnotenie IPROD je úlohou celého tímu okolo dieťaťa a rodiny (vrátane klientov). Obvykle je využívaná prípadová konferencia, prípadne pracovné stretnutia odborného tímu.
- Keďže čiastkové plány vykonávania odborných činností pre dieťa a jeho rodinu a pre plnoletú fyzickú osobu v centre sú súčasťou IPROD, sú rovnako vypracovávané a vyhodnocované minimálne raz za 6 mesiacov, ale v prípade akejkoľvek zmeny alebo závažnej skutočnosti sú plány vypracovávané a vyhodnocované priebežne. Výsledky

vyhodnotenia jednotlivých plánov odbornej práce sú podkladom pre vyhodnotenie celého IPROD.

Opis tvorby a vyhodnocovania plánu výchovnej práce s dieťaťom (polročný):

- Je potrebné vedieť fyzický vek dieťaťa.
- Zhodnotenie úrovne vyspelosti dieťaťa – čo dieťa dokáže v jednotlivých vývinových oblastiach.
- Na základe diagnostickej správy o dieťati, odporúčaní odborného tímu a vlastného pozorovania výkonov dieťaťa v jednotlivých vývinových oblastiach posúdiť, či dieťa zaostáva (a v čom zaostáva) alebo či je jeho vývin primeraný veku. Posudzované oblasti, ktoré sú súčasťou plánu výchovnej práce:
  - Oblasť výchovy (sebaobslužné činnosti, rešpektovanie autorít, zodpovednosť, denný režim, povinnosti, usmerňovanie nevhodného správania atď.)
  - Oblasť fyzického vývinu a zdravotnej starostlivosti
  - Oblasť spolupráce s rodinou a blízkymi osobami (súrodenci, osoby blízke dieťaťu atď.)
  - Oblasť vzdelávania (príprava do školy, finančná gramotnosť, všeobecný prehľad, atď.)
  - Oblasť sociálnych zručností (napr. správanie v spoločnosti, pravidlá slušného správania, kooperácia s druhými, nadväzovanie kontaktov, vzťahy k ľuďom, asertívne správanie, riešenie konfliktov atď.)
  - Oblasť emocionality (prežívanie, zvládanie emócií, rozvíjanie emocionálnej inteligencie, sebakontrola, sebaregulácia, podpora pozitívnych emócií, sebavedomie, sebaobraz, sebaúcta atď.)
  - Oblasť záujmovej a rekreačnej činnosti (voľný čas, záujmy, krúžky, hrové činnosti atď.)

Ku každej oblasti sú stanovené ciele s jednotlivými úlohami, kritériá hodnotenia a termín prehodnotenia.

Ak dieťa zaostáva v niektorej oblasti je potrebné si stanoviť do plánu úlohy, ktorými by bolo možné nedostatky odstrániť alebo aspoň eliminovať. Výchovný plán je potrebné prispôbiť individuálnym možnostiam dieťaťa a je potrebné zamerať sa na rozvoj oblastí, činností, schopností, v ktorých dieťa zlyháva (konkrétne vypísať oblasti, v ktorých sa dieťa pomalšie

rozvíja a konkrétne uviesť cvičenia, ktorými je možné tieto oblasti stimulovať), ale na druhej strane aj na oblasti, v ktorých nemá problémy (v tomto prípade sa zamerať na ďalšiu podporu, udržanie, utvrdenie, nácvik a následne na ďalší rozvoj, aby dieťa nestagnovalo). Úlohy a cvičenia je potrebné formulovať tak, aby na deti pôsobili stimulujúco, motivujúco a aby im pomáhali rozvíjať sa a napredovať v ich vývine.

- Ak dieťa zaostáva, je potrebné vedieť, v ktorej vývinovej oblasti a aká je jeho momentálna vývinová úroveň (aké výkony dosahuje).
- Úlohy stanovené v polročnom výchovnom pláne sú podrobnejšie konkretizované a rozplánované do konkrétnych cieľov a metód v mesačných výchovných plánoch. Na konci mesiaca sa hodnotí, čo dieťa dosiahlo, čo sa naučilo, či je potrebné pokračovať v osvojovaní istej činnosti resp. v plnení úlohy, alebo či je potrebné dať dieťaťu ďalšiu, inú úlohu do mesačného plánu výchovnej práce (príklad: ak dieťa zaostáva v škole napr. v čítaní do výchovného plánu stanovíme úlohu- zintenzívnenie domácej prípravy do školy, nácvik čítania, čítanie si zaradíme do plánu a stanovíme si koľkokrát do týždňa sa mu budeme venovať, úlohu plníme dovtedy, kým nedôjde k náprave, to zn., že jednu úlohu v pláne môžeme uvádzať aj dlhodobo, ak je potrebná pomoc odborníka napr. pri poruchách čítania, do plánu zaradíme špeciálnopedagogickú starostlivosť – práca s odborníkom napr. Detské integračné centrum, plnenie úloh podľa pokynov odborníka, využívanie pomôcok...).
- Mesačný plán výchovnej práce s dieťaťom sa vypracúva písomne v spolupráci s vychovávateľom/profesionálnym náhradným rodičom, odborným tímom centra a dieťaťom.
- Počas dovolenky, práce neschopnosti plán mesačnej výchovnej práce vyhotovuje vychovávateľ/profesionálny náhradný rodič, ktorého poverí odborný tím centra.
- Plán mesačnej výchovnej práce s dieťaťom sa vypracováva v priebehu celého mesiaca.
- Plán mesačnej výchovnej práce s dieťaťom sa vyhodnocuje za mesiac spätne.
- Plán mesačnej výchovnej práce s dieťaťom sa odovzdáva do kancelárie odborného tímu vždy do 5-teho dňa nasledujúceho mesiaca.
- Plán mesačnej výchovnej práce s dieťaťom obsahuje v hornej časti meno dieťaťa, dátum narodenia, mesiac a rok, za ktorý je mesačný výchovný plán vyhotovený, v dolnej časti obsahuje dátum a podpisy vychovávateľa/profesionálneho náhradného rodiča a dieťaťa primerane jeho rozumovej a mentálnej úrovni.

Opis tvorby a vyhodnocovania hlavných úloh psychologickkej činnosti:

- Po príchode dieťaťa do centra je realizovaná do 1 mesiaca vstupná odborná psychologická diagnostika, resp. screening psychomotorického vývinu (deti do 3 rokov veku), ktorá slúži k tvorbe hlavných úloh psychologickkej činnosti
- Z hlavných úloh psychologickkej činnosti vyplynú konkrétne úlohy pre prácu psychológa s klientom a odporúčania pre profesionálnych náhradných rodičov/vychovávateľov.
- Hlavné úlohy psychologickkej činnosti zahŕňajú individuálnu prácu s klientom, skupinové aktivity a iné aktivity.
- Hlavné úlohy psychologickkej činnosti sú rovnako vypracovávané a vyhodnocované v súlade s ďalšími čiastkovými plánmi odbornej práce s dieťaťom
- ~~Plán psychologickkej starostlivosti sa vyhodnocuje 2x do roka.~~

Opis tvorby a vyhodnocovania plánu sociálnej práce s dieťaťom:

- Plán sociálnej práce s dieťaťom vychádza z Plánu sociálnej práce s dieťaťom a rodinou, ktorý sa tvorí v spolupráci centra, orgánom SPODaSK a mesta alebo obce, kde má dieťa trvalé bydlisko.
- Plán sociálnej práce s dieťaťom je vypracovávaný a vyhodnocovaný v súlade s ďalšími čiastkovými plánmi odbornej práce s dieťaťom, v prípade zmeny sociálnej situácie rodičov resp. biologickej rodiny sa plán aktualizuje a dopĺňajú sa priebežne úlohy podľa potreby.
- ~~Plán sociálnej práce s dieťaťom v prípade, ak je dieťa umiestnené do centra na základe rozhodnutia súdu o neodkladnom alebo výchovnom opatrení plán sa tvorí na obdobie 6 mesiacov a vyhodnocuje sa najmenej raz za 3 mesiace, resp. podľa potreby.~~
- Plán sociálnej práce s dieťaťom v prípade, ak je dieťa umiestnené do centra na základe dohody sa plán tvorí na obdobie jedného mesiaca a následne sa vyhodnocuje po uplynutí 3 týždňov.
- Konkrétne úlohy z plánu sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou sú zachytené aj v mesačných výchovných plánoch práce s dieťaťom, tieto sa vyhodnocujú raz mesačne.

r) Podmienky pre záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery:

- Centrum cielene vytvára podmienky pre záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery pre deti a mladých dospelých, ktorým je poskytovaná pobytová forma opatrení.
- Súčasťou areálu centra je telocvičňa, ktorá je využívaná celoročne, najmä v zimnom období a pri nepriaznivom počasí. V telocvični sa nachádza pingpongový stôl, trampolíny a náradie na rôzne pohybové cvičenia. V centre sú k dispozícii aj bicykle, kolieskové korčule, lopty, korčule na ľad, sánky.
- V areáli centra sa v miestnosti za kotolňou nachádza posilňovacia veža
- V blízkosti centra je športový areál základnej školy a tam vybudované multifunkčné ihrisko ako aj mestské kúpalisko kde majú deti voľný vstup. Deti a mladí dospelí majú možnosť aktívne sa venovať futbalu v miestnych futbalových kluboch a tiež iných športových kluboch. Deti centra navštevujú za účelom kultúrneho a rekreačného vyžitia divadelné predstavenia, kino, cirkus, aquapark, kultúrne pamiatky na Slovensku. Deti majú možnosť sa aktívne zapájať do rôznych krúžkov, ako napríklad folklórny súbor, tanečná škola. Zúčastňujú sa pravidelne programov organizovaných nadáciou „Úsmev ako dar“. Okrem tohto sa v centre organizujú rôzne podujatia (karneval, Mikuláš, narodeninové a meninové oslavy). V rámci rekreačnej činnosti sú pre deti zabezpečené letné a zimné rekreačné pobyty, ozdravné pobyty, návšteva zoológickej záhrady a pravidelné výlety.
- Deťom v centre je umožnené slobodne vyjadriť svoje náboženské vierovyznanie. V prípade záujmu detí a ich rodičov si deti môžu v škole zvoliť ako predmet náboženstvo. V Lučenci aj v obciach, kde sú profesionálni náhradní rodičia môžu deti navštevovať po dohode s vychovávateľom/profesionálnym náhradným rodičom evanjelický kostol alebo rímsko-katolícky kostol.

s) Opis zabezpečenia zdravotnej starostlivosti deťom a plnoletým fyzickým osobám, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre:

Zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti deťom a mladým dospelým na pobytové opatrenia súdu:

- Centrum zabezpečuje zdravotnú starostlivosť deťom a mladým dospelým v samostatne usporiadanej skupine prostredníctvom pediatrov a všeobecných lekárov v meste Lučenec.
- Deti zo samostatne usporiadanej skupiny navštevujú minimálne 2 krát ročne stomatológa.
- Centrum zabezpečuje zdravotnú starostlivosť deťom a mladým dospelým v profesionálnych náhradných rodinách prostredníctvom pediatrov a všeobecných lekárov v mieste trvalého bydliska profesionálnych náhradných rodičov.
- Pedopsychiatrická starostlivosť je zabezpečená prostredníctvom dohody s pedopsychiatrom, ktorý do centra dochádza raz za 2 mesiace, resp. podľa potreby, pedopsychiater poskytuje centru aj telefonické konzultácie, pedopsychiatrickú starostlivosť využívajú aj deti umiestnené v profesionálnych náhradných rodinách v prípade potreby.
- Ďalšiu potrebnú odbornú starostlivosť u špecialistov v rámci Slovenskej republiky majú deti umiestnené v samostatne usporiadanej skupine aj v profesionálnej náhradnej rodine zabezpečenú podľa individuálnej potreby na odporúčenie obvodného lekára.
- V prípade potreby liečby v kúpeľoch, je takáto liečba zabezpečená na území SR.

Zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti deťom na základe dohody:

- Deťom umiestneným na základe dohody so zákonným zástupcom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa bude poskytnutá základná zdravotná starostlivosť (pokiaľ to nebude nutné na dobu umiestnenia sa nebude meniť obvodný pediater dieťaťa).

t) Opis zabezpečenia školskej dochádzky a prípravy na povolanie detí a plnoletých fyzických osôb do 25 roku veku (ďalej len „mladý dospelý“) po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa podľa §55 zákona, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre:

Každé dieťa, ktoré je prijaté do centra, má zabezpečené vzdelávanie v systéme materských, základných, stredných a vysokých škôl s vyučovacím jazykom slovenským, v prípade potreby

maďarským. Školská dochádzka a príprava na povolanie u detí, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v našom centre a u mladých dospelých (zotrúvajúúcich v našom centre po dosiahnutí dospelosti na základe písomnej dohody) je zabezpečená:

- základnou školou v Lučenci a základnými školami podľa miesta trvalého bydliska profesionálneho náhradného rodiča, ktoré v niektorých prípadoch majú zriadené špeciálne triedy
- špeciálnou základnou školou v Lučenci
- základnou školou v Lučenci s vyučovacím jazykom maďarským
- strednými a strednými odbornými školami podľa profesijnej orientácie, predpokladov a slobodného výberu detí a mladých dospelých v meste Lučenec, prípadne strednými školami, ktoré majú internátne ubytovanie
- vysokými školami podľa profesijnej orientácie, predpokladov a slobodného výberu mladých dospelých, ktoré poskytujú internátne ubytovanie

Príprava na vyučovanie prebieha podľa organizačnej štruktúry dňa v samostatne usporiadanej skupine alebo v profesionálnej náhradnej rodine. Realizuje sa v popoludňajších hodinách. Dodržiava sa vysoko individuálny prístup, s ohľadom na vek, rozumové schopnosti a špecifické vzdelávacie potreby detí. Prípravu na vyučovanie zabezpečujú vychovávatelia alebo profesionálni náhradní rodičia. Vychovávatelia dodržiavajú odporúčania a usmernenia zo strany vyučujúcich, ale aj členov odborného tímu centra. Vychovávatelia a profesionálni náhradní rodičia sa zúčastňujú návštev školy a rodičovských združení a o zistených skutočnostiach informujú vedenie centra a členov odborného tímu.

u) Opis práv dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, a opis práv rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby , pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre vrátane:

- Opis práv dieťaťa:

Spôsob, akým dieťa, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia pobytovou formou v centre môže udržiavať kontakt s rodičom, ďalšími príbuznými a osobami, ku ktorým má blízky vzťah:

- a) Právo na udržiavanie kontaktu s rodinou (osobný kontakt dieťaťa s rodinou je umožnený pokiaľ rodinný príslušník príde na vopred ohlásenú návštevu do centra bez

užitia omamných látok, v prípade, ak má rodič alebo blízka osoba vytvorené vhodné podmienky dieťa má právo ísť k rodine alebo blízkej osobe na krátkodobý pobyt).

- b) Právo používania služobného telefónu (deti majú k dispozícii služobné telefóny, jednak od sociálneho pracovníka a tiež od vychovávateľov, ktoré môžu používať po dohode a tak sa kontaktovať s rodinnými príslušníkmi a inými blízkymi osobami).
- c) Právo používania súkromného telefónu (samostatne usporiadaná skupina má vypracované pravidlá používania mobilných telefónov s ohľadom na vek detí, deti majú k dispozícii mobilný telefón počas vyučovania (ak to povoľuje škola), po príchode do centra ho následne odovzdávajú vychovávateľovi, opätovne si ho preberú počas individuálnej vychádzky, po jej ukončení ho opäť odovzdajú, mobilný telefón majú k dispozícii ešte večer, a to po splnení povinností).
- d) Právo prístupu k internetu (dieťa má možnosť využívať internet a sociálne siete, notebook samostatne usporiadanej skupiny- notebook je blokovaný pomocou systému firewall, aby sa predišlo návšteve nevhodných stránok, deti majú prístup k internetu aj na školách, ktoré navštevujú, prípadne na verejných priestranstvách, kde je dostupná bezplatná sieť wifi).
- e) Právo na prístup ku korešpondencii (deťom je doručovaná pošta na kontaktnú adresu centra, doručeníu poštu odovzdáva dieťaťu sociálny pracovník, prípadne službukonajúci vychovávateľ).
- f) Právo na zasielanie korešpondencie (deti majú právo na zasielanie korešpondencie poštou svojim rodičom, rodinným príslušníkom, blízkym osobám, kamarátom atď., poštu si odosielajú individuálne alebo ak je to pre dieťa účelné a potrebné s pomocou vychovávateľa alebo profesionálneho náhradného rodiča).

Deti umiestnené v profesionálnych náhradných rodinách majú taktiež právo udržiavať kontakt s rodinou a blízkymi osobami atď. za tých istých podmienok ako deti umiestnené v samostatne usporiadanej skupine, používanie mobilných telefónov a internetu v profesionálnych náhradných rodinách je na individuálnej dohode medzi dieťaťom a profesionálnym náhradným rodičom.

Spôsob, akým sa dieťa, pre ktoré sú vykonávané opatrenia v centre môže obrátiť aj bez vedomia centra na orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, súd alebo prokuratúru:

Podľa § 8 ods.1 a ods.2 Zákona 305/2005 Z.z.: Dieťa má právo požiadať o pomoc pri ochrane svojich práv orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, iný štátny orgán, ktorý je príslušný podľa osobitných predpisov⁷⁾ chrániť práva a právom chránené záujmy dieťaťa, zariadenie, obec, vyšší územný celok, akreditovaný subjekt, školu, školské zariadenie alebo poskytovateľa zdravotnej starostlivosti. Všetky orgány, právnické osoby a fyzické osoby uvedené v prvej vete sú povinné poskytnúť dieťaťu okamžitú pomoc pri ochrane jeho života a zdravia, vykonať opatrenia na zabezpečenie jeho práv a právom chránených záujmov, a to aj sprostredkovaním tejto pomoci. To platí aj vtedy, ak dieťa nemôže vzhľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť požiadať o pomoc samo, ale prostredníctvom tretej osoby. Dieťa má právo požiadať o pomoc pri ochrane svojich práv aj bez vedomia rodičov alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa. Tým nie sú dotknuté práva a povinnosti rodičov vyplývajúce z rodičovských práv a povinností a práva osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa, upravené osobitným predpisom.⁴⁾

- a) Právo na použitie mobilného telefónu (v centre na nástenke majú deti voľne k dispozícii zoznam telefónnych čísel, kde sa môžu v prípade potreby obrátiť).
- b) Právo na zasielanie korešpondencie.
- c) Právo na používanie internetu (v centre na nástenke majú deti voľne k dispozícii zoznam webových stránok a emailových adries kde sa môžu v prípade potreby obrátiť).
- d) Právo na anonymné podanie sťažnosti prostredníctvom vhodenia písomnej sťažnosti do krabice voľne dostupnej v centre (právo otvoriť krabicu má psychológ centra a prokurátor, krabica sa otvára raz za týždeň, prípade pri návšteve prokurátora).
- e) Nakoľko všetky deti navštevujú školy, majú možnosť obrátiť sa s prosbou o pomoc na pracovníkov škôl bez vedomia zamestnancov centra.

Ďalšie práva dieťaťa, pre ktorého sa vykonávajú opatrenia v centre:

- a) Právo zúčastniť sa prípadovej konferencie (dieťa má možnosť zúčastniť sa prípadovej konferencie, resp. jej časti s ohľadom na jeho vek, rozumovú a emocionálnu vyspelosť a aktuálny psychický stav).
- b) Právo zúčastniť sa na tvorbe IPROD-u (IPROD zohľadňuje názor a potreby dieťaťa, dieťa sa tak voľne vyjadruje k jednotlivým oblastiam plánu výchovnej práce a k vlastnému výberu profesionálnej orientácie).

- c) Právo na súkromie (každé dieťa umiestnené v centre má vlastný životný priestor v spoločnej izbe).
  - d) Právo na vychádzky mimo centra bez sprievodu dospeljej osoby (centrum umožňuje deťom aj individuálne vychádzky podľa veku a rozumovej vyspelosti).
  - e) Právo na vzťahy s rovesníkmi aj mimo centra (deti majú možnosť stretávať sa so spolužiakmi, rovesníkmi alebo kamarátmi v škole, v rámci osobného voľna v prostredí centra, mimo areálu centra v rámci individuálnych vychádzok).
  - f) Právo na účasť na spoločenských podujatiach, akciách mimo centra (s ohľadom na vek, rozumovú, emocionálnu a sociálnu vyspelosť).
  - g) Právo na oslavu menín, narodenín a iných významných udalostí napr. školské a športové úspechy, úspechy v záujmovej oblasti (dieťaťu je zakúpený vecný dar a spoločne so skupinou, vychovávateľmi resp. profesionálnymi náhradnými rodičmi sa realizuje oslava).
  - h) Právo podieľať sa na zostavení jedálneho lístka (samostatne usporiadaná skupina si vytvára týždenný jedálny lístok pod dohľadom vychovávateľa, ktorý dbá na zdravú výživu detí, dodržiavanie pravidiel a princípov zdravej výživy, v prípade detí umiestnených v profesionálnych náhradných rodinách sa deti rovnako podieľajú na výbere jedál, ktoré sa im pripravia resp. spolupracujú pri príprave s profesionálnym náhradným rodičom).
  - i) Právo na sebaujadrnenie a seberealizáciu (deti si majú právo napr. samé vybrať oblečenie, typ účesu, doplnky vzhľadom k veku a rozumovej vyspelosti, tak isto majú/má právo realizovať sa v rôznych aktivitách či už v škole alebo v centre, ako napríklad návšteva záujmových krúžkov).
  - j) Právo povedať „neviem“ a požiadať o pomoc.
  - k) Právo porušiť pravidlo s vedomím, že za porušenie pravidla si nesie vlastnú zodpovednosť.
  - l) Právo diskutovať s vychovávateľom a profesionálnym náhradným rodičom o forme uloženého výchovného prostriedku za porušenie pravidla.
  - m) Právo obrátiť sa so sťažnosťami na odborný tím centra.
- Opis práv rodičov a iných blízkych osôb dieťaťa, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre:

Rodič dieťaťa a iné blízke osoby dieťaťa umiestneného v centre pokiaľ mu neboli súdom odňaté práva a povinnosti má zachované práva v súlade so Zákonom o rodine a Všeobecnou deklaráciou ľudských práv.

- a) Právo telefonického kontaktu s dieťaťom, prípadne informovanie sa o dieťati (rodič a iná blízka osoba môže dieťa kontaktovať, prípadne sa o dieťati informovať u sociálneho pracovníka, na ktorého má každý rodič prípadne iná blízka osoba telefónne číslo a to v pracovnom čase od 8:00-16:00, prípadne v čase, keď má dieťa súkromný telefón môže rodič volať na tento mobilný telefón dieťaťa, v profesionálnych náhradných rodinách sa s deťmi môžu kontaktovať prostredníctvom mobilného telefónu profesionálneho náhradného rodiča – v prípade jeho súhlasu, alebo tiež na súkromný telefón dieťaťa).
- b) Právo osobnej návštevy dieťaťa v centre (osobný kontakt dieťaťa s rodinou je umožnený pokiaľ rodinný príslušník príde na vopred ohlásenú návštevu do centra bez použitia omamných látok, v prípade).
- c) Právo na informácie o aktuálnom fyzickom, psychickom a sociálnom vývine dieťaťa (pri telefonickom alebo osobnom kontakte budú rodičovi poskytnuté všetky dôležité aktuálne informácie, ktoré sa týkajú dieťaťa).
- d) Právo zúčastňovať sa na tvorbe IPROD-u (jedným zo základných princípov tvorby IPROD-u je, že zohľadňuje názor a aktuálne možnosti rodiča, prípadne inej blízkej osoby, najmä v oblasti plánu sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou).
- e) Právo požiadať o krátkodobý pobyt dieťaťa (rodič alebo iná blízka osoba dieťaťa môže požiadať o to, aby dieťa k nej išlo na krátkodobý pobyt, pred umožnením krátkodobého pobytu musia byť prešetrené bytové podmienky u rodičov, resp. blízkych osôb, či sú vhodné na realizovanie krátkodobého pobytu dieťaťa); rodič, alebo osoba blízka dieťaťu má právo požiadať o stretávanie sa, alebo o zdržiavanie sa s dieťaťom mimo CDR
- f) Právo na vyplatenie stravnej jednotky počas pobytu dieťaťa v domácnosti rodičov alebo iných blízkych osôb (stravná jednotka sa vypláca podľa usmernenia v zmysle Vyhlášky č. 103/2018, § 9, ods. 1 – stravná jednotka na deň pre dieťa, mladého dospelého, sa určuje podľa počtu odobratých jedál v percentuálnom podiele zo sumy vypočítanej podľa vekovej kategórie (§ 8 Vyhlášky)).
- g) Právo rodiča alebo inej blízkej osoby zúčastniť sa prípadovej konferencie.

v) Opis povinností dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, a opis povinností rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, vrátane podmienok návštev v centre tak, aby návštevy nenarúšali program centra:

- Povinnosti detí a plnoletých fyzických osôb (mladých dospelých), pre ktorých sa vykonávajú opatrenia v centre:

Na vytvorení povinností detí spolupracujú členovia odborného tímu, profesionálni náhradní rodičia, vychovávatelia a deti vzhľadom na ich vek a rozumovú vyspelosť. Niektoré pravidlá sú striktné dané, niektoré sú flexibilné a otvorené zmene (napr. dĺžka individuálnych vychádzok a pod.).

- a) Povinnosť rešpektovať zákaz fajčenia a užívania omamných látok.
- b) Povinnosť rešpektovať pokyny všetkých zamestnancov centra a najmä svojich vychovávateľov a profesionálnych náhradných rodičov.
- c) Povinnosť správať sa slušne k zamestnancom centra (pri príchode sa pozdravím, pri stretnutí s dospelým sa pozdravím ako prvý, pri prednesení požiadaviek používam slová prosím a ďakujem, pred vstupom do zatvorenej miestnosti zaklopem).
- d) Povinnosť rešpektovať ostatné deti bez ohľadu na vek, pohlavie, vzdelanie, zákaz fyzického, psychického násillia a šikany.
- e) Povinnosť starať sa o svoje osobné veci, udržiavať ich v čistote a poriadku.
- f) Povinnosť nosiť iba vlastné šatstvo a obuv. Osobné veci iných detí si požičiavam so súhlasom majiteľa.
- g) Povinnosť nosiť v budove centra, aj v domácnosti profesionálnych náhradných rodičov prezuvky.
- h) Po príchode do budovy si vychádzkovú obuv uložiť do botníka, vetrovku do skrine.
- i) Povinnosť starať sa o poriadok a čistotu spoločných priestorov a spoločného vybavenia v samostatne usporiadanej skupine, dodržiavať pridelené služby a pravidlá udržiavania poriadku (popravenie si vlastnej postele, pravidelné

- vysávanie, udržiavanie poriadku v skrini, pravidelné upravovanie izieb- utieranie prachu a pod.).
- j) Povinnosť starať sa o poriadok a čistotu v profesionálnych náhradných rodinách.
  - k) Povinnosť šetrne zaobchádzať so zariadením v spoločných priestoroch centra aj v samostatne usporiadanej skupine (nábytok, kuchynské riady...).
  - l) Povinnosť dodržiavať zásady slušného stolovania (pri jedení používam kompletný príbor, stolujem iba v priestore na to vyhradenom- jedáleň, po jedle si po sebe upracem riad, udržiavam na jedálenskom stole čistotu).
  - m) Povinnosť šetrne zaobchádzať so zariadením v profesionálnej náhradnej rodine.
  - n) Povinnosť dbať na šetrenie vodou a energiami.
  - o) Povinnosť dodržiavať bezpečnostné pokyny pri manipulácii s elektroinštaláciou (elektrospotrebiče vypínam zo zástrčky šetrne - vysávač, rýchlovarná kanvica, el. sporák).
  - p) Povinnosť dodržiavať zásady osobnej hygieny a zdravotných opatrení (umývanie rúk pred jedlom, po použití toalety, pravidelné sprchovanie, čistenie zubov ráno a večer, pravidelné strihanie nechtov, preventívne česanie vlasov, prezliekanie do domáceho oblečenia po príchode zo školy, každodenná výmena spodného prádla).
  - q) Povinnosť rešpektovať rady lekárov (nosenie okuliarov, zubného aparátu).
  - r) Povinnosť dodržiavať časovú organizáciu na skupine, v profesionálnej náhradnej rodine.
  - s) Povinnosť pripravovať sa zodpovedne na vyučovanie. Pripravím si školské pomôcky podľa rozvrhu. Dodržiavanie povinnej školskej dochádzky.
  - t) Dodržiavam dohodnutý čas pri práci a hre s počítačom.
  - u) Areál centra opúšťam iba so súhlasom vychovávateľa, ktorého informujem o mieste a účelu vychádzky.
  - v) Domácnosť profesionálneho náhradného rodiča opúšťam iba so súhlasom profesionálneho náhradného rodiča, ktorého informujem o mieste a účelu vychádzky.
  - w) Dodržiavam včasné návraty z vychádzok.
  - x) Pri návštevách detí v samostatne usporiadanej skupine aj profesionálnej náhradnej rodine rešpektujem ostatné deti a nenarušujem ich činnosť, rešpektujem dohodnutý čas aj termín, rešpektujem pokyny vychovávateľa aj prof. náhradného rodiča.

- y) Na návštevu do izby môžem pozvať okrem ostatných detí aj priateľov, rodičov a spolužiakov.
- z) Mobilný telefón a iné elektronické zariadenia používam podľa stanovených pravidiel.
- Opis povinností rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, vrátane podmienok návštev v centre tak, aby návštevy nenarúšali program centra:
    - a) Povinnosť prejavovať zamestnancom primeranú úctu a rešpekt. Prípadné nezhody riešiť slušným spôsobom, bez používania vulgarizmov a akýchkoľvek agresívnych prejavov. V prípade nedodržania tejto povinnosti bude privolaná polícia a následne môže byť ďalší kontakt rodiča s dieťaťom monitorovaný, prípadne obmedzený.
    - b) Rodič dieťaťa a iné blízke osoby dieťaťa umiestneného v centre sú povinné počas písomného, telefonického alebo osobného kontaktu s dieťaťom alebo zamestnancom centra rešpektovať pravidlá slušného správania, zachovávať bezpečie a ochranu, nepoužívať vulgarizmy ani iné nevhodné prípadne agresívne formy správania. V prípade nedodržania tejto povinnosti bude privolaná polícia a následne môže byť ďalší kontakt rodiča s dieťaťom monitorovaný, prípadne obmedzený.
    - c) Povinnosť navštevovať dieťa upravený (čisto a primerane oblečený), v dobrom zdravotnom stave, bez vplyvu alkoholu alebo iných návykových látok. V prípade nedodržania tejto povinnosti mu nebude umožnený kontakt s dieťaťom do zjednania nápravy. Termín nasledujúcej návštevy dohodne sociálny pracovník.
    - d) Oznámiť centru najneskôr tri dni vopred svoj záujem o prevzatie dieťaťa na pobyt vo svojej domácnosti – napr. v prípade, ak sa jedná o víkendový pobyt, je potrebné oznámenie uskutočniť v utorok pred víkendom.
    - e) Zabezpečovať starostlivosť a výchovu dieťaťa počas návštevy v domácom podľa pokynov pedagogických a odborných zamestnancov centra, ktoré sú v súlade s IPROD a zdravým vývinom dieťaťa (fyzickým, emocionálnym, sociálnym a morálnym). Pri nedodržaní tejto povinnosti bude uplatnený tento postup (podľa závažnosti a stupňa ohrozenia zdravého vývinu dieťaťa): prvé upozornenie ústne, upozornenie písomné, obmedzenie pobytov dieťaťa v domácom prostredí.

- f) Počas návštevy dieťaťa v domácom prostredí chrániť zdravie dieťaťa, napr. pokračovať v zdravotnej starostlivosti o dieťa (medikamentózna liečba), a pod., ak je to potrebné.
- g) Zabezpečiť návrat dieťaťa do centra v dohodnutom čase, v prípade, že sa dieťa do centra nevrátilo, centrum je povinné bezodkladne vyzvať rodiča dieťaťa, aby do 24 hodín od vyzvania zabezpečil návrat dieťaťa do centra (§ 53, ods. 5).
- h) Povinnosť vrátiť preplatok príspevku na stravu dieťaťa, ak sa dĺžka pobytu dieťaťa v domácom prostredí skrúti.
- i) Povinnosť platiť výživné na dieťa určené súdom formou mesačnej úhrady na účet Centra pre deti a rodiny Margaréta (podrobné informácie o forme a spôsobe platby poskytuje sociálny pracovník centra pri prvom kontakte s rodičom). Pri nesplnení tejto povinnosti, bude uplatnený nasledovný postup: 3 písomné upomienky – s možnosťou dohody o splátkach, trestné oznámenie o neplnení vyživovacej povinnosti, pohľadávka postúpená na exekučné konanie.
- j) Povinnosť informovať centrum o všetkých skutočnostiach, ktoré môžu byť nápomocné počas dočasnej starostlivosti o dieťa v centre (osobne, telefonicky, písomne alebo e-mailom). Plnenie tejto povinnosti je súčasťou hodnotenia úrovne spolupráce a záujmu rodiča o riešenie životnej situácie dieťaťa.
- k) Povinnosť informovať centrum o zmene svojho bydliska, pracoviska a svojich príjmoch. Plnenie tejto povinnosti je súčasťou hodnotenia úrovne spolupráce a záujmu rodiča o riešenie životnej situácie dieťaťa.

w) Taxatívny opis výchovných prostriedkov, ktoré je možné uložiť za nedodržanie povinností podľa písmena v), vrátane času ich trvania a možnosti prehodnotenia výchovného prostriedku, ak s jeho použitím dieťa alebo plnoletá fyzická osoba, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, nesúhlasia:

Už pri oboznamovaní s povinnosťami, je dieťa vopred upozornené na možné dôsledky vyplývajúce z porušenia týchto povinností. Dôsledky sú individuálne a zohľadňujúce vek dieťaťa, jeho rozumovú vyspelosť ako aj závažnosť či opakované porušenie pravidla. Základným výchovným prostriedkom využívaným pri starostlivosti o deti v našom centre je výchova pravidlami a dôsledkami. Dodržiavame kľúčové princípy výchovy, a to jednotnosť vychovávateľov, resp. profesionálnych náhradných rodičov a dôslednosť – vyvodzovanie

dôsledkov aj v zdanlivo banálnych situáciách učí deti niest' zodpovednosť za vlastné rozhodnutia. V prípade potreby je možné pravidlá meniť a prispôbiť potrebám detí/dieťaťa a aktuálnej situácii.

V zásade výchovné pôsobenie rozdeľujeme na dve fázy: prevencia a riešenie samotného výchovného problému. Po príchode do centra je dieťa sprevádzajúcim vychovávateľom, resp. profesionálnym náhradným rodičom (v prípade potreby psychológom) oboznámené s dohodnutými pravidlami a zaužívanými rituálmi a ich významom.

Vychovávatelia, resp. profesionálny náhradný rodič cielene a plánovite vyhľadáva a vytvára príležitosti na to, aby bolo dieťa pochválené, ocenené a aby tak bola posilňovaná jeho pozitívna sebahodnota (záujmové aktivity, vyzdvihovanie jeho fungovania v skupine, či rodine, pomoc ostatným deťom, najmä mladším a slabším), využívajú sa rôzne výchovné motivačné prostriedky (výber nového oblečenia, výlet, chodiť na krúžok, naplánovanie oslavy a pod.).

Psychologičky a sociálni pracovníci (prípadne externe spolupracujúci odborníci) realizujú skupinové preventívne aktivity zamerané na prevenciu sociálno-patologických javov, posilnenie empatie a tolerancie, súdržnosti, komunikačných a interpersonálnych zručností (vrátane riešenia konfliktov, zvládania hnevu a pod.).

Ako v prostredí samostatne usporiadanej skupiny tak aj v prostredí profesionálnej náhradnej rodiny nie sú používané ako výchovný prostriedok zákaz kontaktu s rodičmi a ďalšími blízkymi osobami, sociálne vylúčenie, vyžadovanie neprimeraných fyzických výkonov, zásahov do vonkajšieho vzťahu a nosenia znevažujúceho oblečenia, neodôvodnené zasahovanie do stravovania a iné výchovné prostriedky a postupy práce, ktoré dieťaťu môžu spôsobiť poníženie a neprimerane zasiahnuť do jeho ľudskej dôstojnosti. Voči dieťaťu je zakázané použiť výchovný prostriedok len preto, že je súčasťou rovnakej skupiny detí, ako dieťa, pri výchove ktorého má byť použitý výchovný prostriedok. Dieťa nesmie byť zodpovedné za rozhodovanie alebo určovanie výchovných prostriedkov pre iné dieťa. (§ 7 ods. 3)

Keď dôjde k porušeniu dohodnutého pravidla dieťaťom, centrum využíva rôzne výchovné prostriedky na zabránenie opakovaniu tohto porušenia. Pri uložení výchovného prostriedku zvažujeme závažnosť, opakovanie a úmysel porušenia pravidla.

Závažné porušenia pravidiel (ohrozujúce dieťa samotné alebo ostatné deti, či dospelých, vyskytujúce sa opakovane, či úmyselne)

závažné porušenia pravidiel	
porušené pravidlo	výchovné prostriedky, ktoré môžu byť použité
- zákaz fajčenia, užívania omamných látok, alkoholu	- deti nad 15 r. obmedzenie individuálnych vychádzok v trvaní 1 hod. denne počas jedného týždňa, vychádzky len v sprievode vychovávateľa, zákaz používania mobilného telefónu na týždeň - deti pod 15r. zákaz používania mobilného telefónu na týždeň, zákaz pozerania TV na týždeň -obmedzenie obľúbenej aktivity (napr. návšteva krúžku na 1 deň) - pohovor so sociálnym pracovníkom, psychológom - pohovor s riaditeľom centra
- rešpektovať pokyny zamestnancov centra, povinnosť dodržiavať časovú organizáciu, slušné správanie k zamestnancom	- obmedzenie vychádzok v trvaní 1 hod. denne počas 1 týždňa - písanie motivačných viet (počet viet vzhľadom na vek a schopnosti dieťaťa) - pohovor s riaditeľom centra - pohovor so sociálnym pracovníkom, psychológom
- slušné správanie voči ostatným deťom (nadávanie, bitky, nerešpektovanie, šikana a pod.)	-obmedzenie prístupu na internet na 1 deň - písanie motivačných viet (počet viet vzhľadom na vek a schopnosti dieťaťa)

	- zákaz používania mobilného telefónu na 1 týždeň - pohovor so sociálnym pracovníkom, psychológom - pohovor s riaditeľom centra
- starať sa o osobné veci, nosiť vlastné oblečenie a obuv, nosiť prezuvky - v centre a dome prof. náhradného rodiča	- pridanie dieťaťu domáce práce podľa veku a schopnosti dieťaťa (opratie šatstva v rukách, upratanie spoločných priestorov, upratanie skrine) na 1 deň - pohovor so sociálnym pracovníkom, psychológom - pohovor s riaditeľom centra
- starať sa o poriadok, čistotu, dodržiavať pridelené služby, šetrne zaobchádzať so zariadením centra aj v prof. náhradných rodinách	- pridanie dieťaťu domáce práce podľa veku a schopnosti dieťaťa (upratanie spoločných priestorov, denná služba navyše) na 1 deň - písanie motivačných viet (počet viet vzhľadom na vek a schopnosti dieťaťa) - obmedzenie pozerania TV, mobilu aj internetu na 1 deň - pohovor so sociálnym pracovníkom, psychológom - pohovor s riaditeľom centra
- dodržiavať zásady os. hygieny, zdravotných opatrení, rešpektovanie rád lekárov	- písanie motivačných viet (počet viet vzhľadom na vek a schopnosti dieťaťa) - obmedzenie obľúbenej aktivity na 1 deň - pohovor so sociálnym pracovníkom, psychológom
- dodržiavanie času spoločne vopred dohodnutých vychádzok	- skrátenie času nasledujúcej vychádzky o 1 hodinu denne počas 1 týždňa - vychádzky len v sprievode vychovávateľa, prof. náhradného rodiča - obmedzenie obľúbenej aktivity na 1 deň

	- pohovor so sociálnym pracovníkom, psychologom - pohovor s riaditeľom centra
- používanie mobilného telefónu a iných elektronických zariadení podľa dohodnutých pravidiel	- skrátenie času používania mobilného telefónu a iných elektronických zariadení o 1 hodinu denne na 1 deň - obmedzenie používania mobilného telefónu a iných elektronických zariadení (zákaz používania 1 deň) - pohovor so sociálnym pracovníkom, psychologom - pohovor s riaditeľom centra
- dodržiavanie pravidiel návštev v Centre, prof. náhradnej rodine (priatelia, rodičia detí, ostatní príbuzní a pod.)	- skrátenie času povolenej návštevy dieťaťa v centre, prof. náhradnej rodine - obmedzenie návštev v centre, prof. náhradnej rodine - pohovor so sociálnym pracovníkom, psychologom - pohovor s riaditeľom centra
- dbať na šetrenie energiami a vodou, dodržiavať bezpečnostné pokyny pri manipulácií s elektroinštaláciou	- písanie motivačných viet (počet viet vzhľadom na vek a schopnosti dieťaťa) - pohovor so sociálnym pracovníkom, psychologom - pohovor s riaditeľom centra
- dodržiavanie školskej dochádzky, prípravy na vyučovanie	- skrátenie času používania mobilného telefónu a iných elektronických zariadení 1 hodinu na 1 deň - obmedzenie používania mobilného telefónu a iných elektronických zariadení na určitý čas (zákaz používania 1 deň) - skrátenie času vychádzok (skrátenie vychádzok o 1 hodinu denne počas 1 týždňa)

	- písanie motivačných viet (počet viet vzhľadom na vek a schopnosti dieťaťa) - obmedzenie obľúbenej aktivity (na 1 deň) - pohovor so sociálnym pracovníkom, psychológom - pohovor s riaditeľom centra

Menej závažné porušenia pravidiel (neohrozujúce dieťa samotné alebo ostatné deti, či dospelých, vyskytujúce sa raz, či neúmyselne)

menej závažné porušenia pravidiel	
porušené pravidlo	výchovné prostriedky, ktoré môžu byť použité
- zákaz fajčenia, užívania omamných látok, alkoholu	- dohovor vychovávateľa, prof. náhradného rodiča - individuálna prevencia realizovaná psychológom
- rešpektovať pokyny zamestnancov centra, povinnosť dodržiavať časovú organizáciu, slušné správanie k zamestnancom	- verbálne upozornenie zamestnancom centra - dohovor vychovávateľa, prof. náhradného rodiča
- slušné správanie voči ostatným deťom (nadávanie, nerešpektovanie a pod.)	- verbálne upozornenie zamestnancom centra - dohovor vychovávateľa, prof. náhradného rodiča
- starať sa o osobné veci, nosiť vlastné oblečenie a obuv, nosiť prezuvky v centre a dome prof. náhradného rodiča	- verbálne upozornenie zamestnancom centra - dohovor vychovávateľa, prof. náhradného rodiča

	- zvýšená kontrola dieťaťa vychovávateľom, prof. náhradným rodičom
- starať sa o poriadok, čistotu, dodržiavať pridelené služby, šetrne zaobchádzať so zariadením centra aj v prof. náhradných rodinách	- verbálne upozornenie zamestnancom centra - dohovor vychovávateľa, prof. náhradného rodiča - zvýšená kontrola dieťaťa vychovávateľom, prof. náhradným rodičom
- dodržiavať zásady os. hygieny, zdravotných opatrení, rešpektovanie rád lekárov	- verbálne upozornenie zamestnancom centra - dohovor vychovávateľa, prof. náhradného rodiča - zvýšená kontrola dieťaťa vychovávateľom, prof. náhradným rodičom - individuálna prevencia realizovaná psychológom
- dodržiavanie času spoločne vopred dohodnutých vychádzok	- verbálne upozornenie zamestnancom centra - dohovor vychovávateľa, prof. náhradného rodiča
- používanie mobilného telefónu a iných elektronických zariadení podľa dohodnutých pravidiel	- verbálne upozornenie zamestnancom centra - dohovor vychovávateľa, prof. náhradného rodiča
- dodržiavanie pravidiel návštev v centre, prof. rodine (priatelia, rodičia detí, ostatní príbuzní a pod.)	- verbálne upozornenie zamestnancom centra - dohovor vychovávateľa, prof. náhradného rodiča

- dbať na šetrenie energiami a vodou, dodržiavať bezpečnostné pokyny pri manipulácii s elektroinštaláciou	- verbálne upozornenie zamestnancom centra - dohovor vychovávateľa, prof. náhradného rodiča - zvýšená kontrola dieťaťa vychovávateľom, prof. náhradným rodičom
- dodržiavanie školskej dochádzky, prípravy na vyučovanie	- verbálne upozornenie zamestnancom centra - dohovor vychovávateľa, prof. náhradného rodiča - individuálna prevencia realizovaná psychológom - zvýšená kontrola dieťaťa vychovávateľom, prof. náhradným rodičom

Pokiaľ dieťa nesúhlasí s výchovným prostriedkom, ktorý mu bol udelený vychovávateľom alebo profesionálnym náhradným rodičom sa môže odvolať u sociálneho pracovníka, psychológa alebo riaditeľa centra.

Ak nastávajú zmeny v správaní dieťaťa, resp. sa vyskytujú také prejavy správania dieťaťa, ktoré nie sú zvládnuteľné bežnými postupmi pri výchove (ak nebudú použité výchovné prostriedky pre dieťa efektívne). Centrum v spolupráci s UPSVaR, súdom, prípadne pedopsychiatrom sa môže rozhodnúť premiestniť dieťa do iného zariadenia, a to reedukačného zariadenia, resocializačného zariadenia, LVS, diagnostického zariadenia a pod.. Po skončení pobytu dieťaťa v inom zariadení budú vo výchovno-vzdelávacom procese dodržiavané a uplatňované odporúčania tohto zariadenia.

x) Spôsob poskytovania vreckového podľa § 66 zákona:

Na účely usmerňovania sociálneho vývinu dieťaťa a mladého dospelého sa dieťaťu podľa §66 poskytuje mesačne vreckové. Výška vreckového dieťaťa, ktoré je umiestnené v centre na základe pobytového opatrenia súdu a mladého dospelého je mesačne vo výške:

- a) 8% sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa, ak ide o dieťa od 6 rokov do dovŕšenia 10 rokov veku,
  - b) 12% sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa, ak ide o dieťa od dovŕšenia 10 rokov do dovŕšenia 15 rokov veku,
  - c) 30% sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa, ak ide o dieťa od dovŕšenia 15 rokov veku
- sumu za vreckové v samostatnej výchovnej skupine preberá poverený vychovávateľ, ktorý odovzdá sumy vreckového vychovávateľom, ktorí následne odovzdajú vreckové deťom v osobnej zodpovednosti
  - profesionálnemu náhradnému rodičovi sa vreckové posielajú na účet, následne vreckové dieťaťu odovzdá
  - pri preberaní vreckového dieťaťa podpisujú prevzatie vreckového, kde je napísaná suma, na ktorú majú nárok za daný mesiac aj zostatková suma za predchádzajúci mesiac
  - o spôsobe využitia vreckového rozhoduje dieťa z hľadiska veku a rozumových schopností, prípadnú potrebnú pomoc poskytuje dieťaťu vychovávateľ alebo profesionálny náhradný rodič
  - ak je to vhodné a účelné vreckové sa poskytuje dieťaťu vo viacerých častiach v mesiaci alebo so súhlasom dieťaťa možno vreckové dieťaťa alebo jeho časť uschovať na určitý čas, dieťa má možnosť s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť svoj názor na takéto vyplácanie vreckového
  - so súhlasom dieťaťa si dieťa môže vytvoriť úspory z vreckového, úspory majú u vychovávateľa/profesionálneho náhradného rodiča, toto je najmä z dôvodu výchovného pôsobenia, na tvorbu úspor z vreckového dáva dieťa súhlas
  - vreckové je vydokladované bločkami len v ojedinelých prípadoch, ak je to vhodné a účelné (napríklad veci, ktoré neskôr môže na základe bločku reklamovať)
  - u detí, ktoré nevedia samostatne počítať a viesť si evidenciu vreckového vyhotovuje to profesionálny náhradný rodič/vychovávateľ

- pokiaľ sa dieťa zdržiava mimo centra bez súhlasu (útek), suma vreckového, ustanovená na mesiac sa zníži, suma, o ktorú sa vreckové zníži je prepočítaná podľa počtu dní, počas ktorých sa dieťa zdržiavalo mimo centra (pomerná časť)
- tlačivo na vedenie evidencie vreckového sa nachádza v Prílohe č.3

y) Opis postupu v rizikových situáciách pre dieťa alebo plnoletú fyzickú osobu, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v centre, vrátane postupu pri nedovolenom opustení centra dieťaťom, pri úraze dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, vážnych nezhodách medzi deťmi a deťmi a zamestnancami centra, plnoletými fyzickými osobami, alebo medzi plnoletými fyzickými osobami a zamestnancami centra a opisu techník deeskalácie konfliktných situácií a agresívneho správania:

Opis postupu pri závažnom úraze dieťaťa:

- poskytnutie prvej pomoci
- v závislosti od povahy úrazu privolanie RZP
- v prípade potreby zabezpečenie hospitalizácie
- oboznámenie sociálneho pracovníka a riaditeľa centra o úraze dieťaťa
- v samostatnej usporiadanej skupine zaznamenanie udalosti v dennom zázname a knihe úrazov
- profesionálny náhradný rodič oboznámi sociálneho pracovníka a riaditeľa centra o úraze a následne je zaznamenaný v mesačnej správe o dieťati

Opis postupu pri útoku dieťaťa na iné dieťa prípadne inú fyzickú osobu v centre:

- snaha o upokojenie dieťaťa/detí, rozptýlenie jeho/ich pozornosti
- v prípade potreby poskytnutie prvej pomoci obeti
- evakuácia ostatných detí do bezpečia
- v prípade potreby privolanie RZP, polície
- sledovanie upokojujania dieťaťa/detí v závislosti od povahy situácie
- v prípade potreby zabezpečenie hospitalizácie
- oboznámenie sociálneho pracovníka a riaditeľa centra o útoku dieťaťa na iné dieťa prípadne inú fyzickú osobu

- v samostatnej usporiadanej skupine zaznamenanie udalosti v dennom zázname a knihe úrazov v prípade ak k úrazu pri útoku dôjde
- profesionálny rodič oboznámi sociálneho pracovníka a riaditeľa centra o útoku dieťaťa na iné dieťa prípadne inú fyzickú osobu a je následne zaznamenaný v Zázname z udalosti a v mesačnej správe o dieťati
- pohovor s dieťaťom/deťmi za účasti sociálneho pracovníka a psychológa
- stanovenie ďalšej práce s dieťaťom/deťmi

Opis postupu pri vážnych nezhodách medzi deťmi v centre:

- zabezpečenie, vytvorenie bezpečného prostredia pre dieťa/deti, medzi ktorými vznikol konflikt
- oddelenie detí, medzi ktorými vznikol konflikt – ak je to potrebné
- v prípade potreby poskytnutie prvej pomoci obeti
- v prípade potreby privolanie RZP, polície
- snaha o upokojenie dieťaťa/detí, rozptýlenie jeho/ich pozornosti od konfliktu
- sledovanie upokojuvania dieťaťa/detí v závislosti od povahy situácie
- v prípade potreby zabezpečenie hospitalizácie
- oboznámenie sociálneho pracovníka, psychológa a riaditeľa centra o útoku dieťaťa na iné dieťa
- v samostatnej usporiadanej skupine zaznamenanie udalosti v dennom zázname a knihe úrazov v prípade ak k úrazu pri útoku dôjde
- profesionálny náhradný rodič oboznámi sociálneho pracovníka, psychológa a riaditeľa centra o útoku dieťaťa na iné dieťa a je následne zaznamenaný v Zázname z udalosti a v mesačnej správe o dieťati
- pohovor s dieťaťom za účasti sociálneho pracovníka a psychológa
- stanovenie ďalšej práce s dieťaťom/deťmi

Opis postupu pri vážnych nezhodách medzi deťmi a zamestnancami centra:

- zabezpečenie, vytvorenie bezpečného prostredia pre dieťa/deti a zamestnancov (napr. odstrániť z dosahu nebezpečné predmety)
- v prípade potreby poskytnutie prvej pomoci obeti
- v prípade potreby privolanie RZP, polície

- snaha o upokojenie dieťaťa/detí, rozptýlenie jeho/ich pozornosti od konfliktu
- sledovanie upokojujúceho dieťaťa/detí v závislosti od povahy situácie
- v prípade potreby zabezpečenie hospitalizácie
- oboznámenie sociálneho pracovníka, psychológa a riaditeľa centra o vážnej nehode medzi deťmi a zamestnancami centra
- intervencia psychológa s dieťaťom/deťmi a zamestnancami, ktorých sa konflikt týka
- v samostatnej usporiadanej skupine zaznamenanie udalosti v dennom zázname a knihe úrazov v prípade ak k úrazu pri útoku dôjde
- profesionálny náhradný rodič oboznámi sociálneho pracovníka, psychológa a riaditeľa centra o vážnej nehode medzi deťmi a zamestnancami centra a následne je nehoda zaznamenaná v Zázname z udalosti a v mesačnej správe o dieťati
- stanovenie ďalšej práce s dieťaťom/deťmi
- zabezpečenie individuálnej supervízie zamestnancovi – v prípade potreby

Opis postupu pri vážnych nezhodách medzi plnoletými fyzickými osobami v centre:

- zabezpečenie, vytvorenie bezpečného prostredia pre osoby, ktorých sa nehoda týka (napr. odstrániť z dosahu nebezpečné predmety)
- v prípade potreby poskytnutie prvej pomoci obeť
- v prípade potreby privolanie RZP, polície
- snaha o upokojenie, rozptýlenie jeho/ich pozornosti od konfliktu
- sledovanie upokojujúceho osoby/osôb v závislosti od povahy situácie
- v prípade potreby zabezpečenie hospitalizácie
- oboznámenie sociálneho pracovníka, psychológa a riaditeľa centra o vážnej nehode medzi fyzickými osobami
- intervencia psychológa, sociálneho pracovníka, resp. plnoletými fyzickými osobami, ktorých sa konflikt týka
- v samostatnej usporiadanej skupine zaznamenanie udalosti v dennom zázname a knihe úrazov v prípade ak k úrazu pri útoku dôjde
- profesionálny náhradný rodič oboznámi sociálneho pracovníka, psychológa a riaditeľa centra o vážnej nehode medzi plnoletými fyzickými osobami a následne je nehoda zaznamenaná v Zázname z udalosti a v mesačnej správe o dieťati

- stanovenie ďalšej práce s plnoletými fyzickými osobami – možnosť ukončenia Dohody o poskytovaní starostlivosti mladému dospelému

Opis postupu pri vážnych nezhodách medzi plnoletými fyzickými osobami a zamestnancami centra:

- zabezpečenie, vytvorenie bezpečného prostredia pre plnoletú fyzickú osobu/plnoleté fyzické osoby a zamestnancov (napr. odstrániť z dosahu nebezpečné predmety)
- v prípade potreby poskytnutie prvej pomoci obeti
- v prípade potreby privolanie RZP, polície
- snaha o upokojenie plnoletej fyzickej osoby/plnoletých fyzických osôb, rozptýlenie jej/ich pozornosti od konfliktu
- sledovanie upokojovania plnoletej fyzickej osoby/plnoletých fyzických osôb v závislosti od povahy situácie
- v prípade potreby zabezpečenie hospitalizácie
- oboznámenie sociálneho pracovníka, psychológa a riaditeľa centra o vážnej nehode medzi plnoletou fyzickou osobou/plnoletými fyzickými osobami a zamestnancami centra
- intervencia psychológa s plnoletou fyzickou osobou/plnoletými fyzickými osobami a zamestnancami, ktorých sa konflikt týka
- v samostatnej usporiadanej skupine zaznamenanie udalosti v dennom zázname a knihe úrazov v prípade ak k úrazu pri útoku dôjde
- profesionálny náhradný rodič oboznámi sociálneho pracovníka, psychológa a riaditeľa centra o vážnej nehode medzi plnoletou fyzickou osobou/plnoletými fyzickými osobami a zamestnancami centra a následne je nehoda zaznamenaná v Zázname z udalosti a v mesačnej správe o dieťati
- stanovenie ďalšej práce s plnoletou fyzickou osobou/plnoletými fyzickými osobami – možnosť ukončenia Dohody o poskytovaní starostlivosti mladému dospelému
- zabezpečenie individuálnej supervízie zamestnancovi – v prípade potreby

Opis techník deescalácie konfliktných situácií a agresívneho správania:

- vytvoriť bezpečné prostredie a priaznivú klímu pre riešenie vzniknutej konfliktnej situácie (obmedzenie vonkajších stimulov napr. oddelenie detí, zamestnancov, plnoletých fyzických osôb)
- snaha o upokojenie dieťaťa/detí, plnoletej fyzickej osoby/plnoletých fyzických osôb, zamestnanca/zamestnancov
- sledovať, či sa vzniknutá situácia upokojuje alebo naopak eskaluje
- nadviazanie kontaktu s dieťaťom/deťmi, plnoletou fyzickou osobou/plnoletými fyzickými osobami, zamestnancom/zamestnancami – venovanie pozornosti emočným prejavom, naladenie sa na potreby jednotlivých osôb s využitím verbálnych a neverbálnych techník deeskalácie konfliktného a agresívneho správania
- verbálne a neverbálne techniky, ktoré sú využiteľné:
  - aktívne počúvanie- zisťovanie aktuálneho emocionálneho prežívania dieťaťa/detí, plnoletej fyzickej osoby/plnoletých fyzických osôb, zamestnanca/zamestnancov- udržiavať primeraný očný kontakt s dieťaťom/deťmi, plnoletou fyzickou osobou/plnoletými fyzickými osobami, zamestnancom/zamestnancami
  - riadený rozhovor- rozhovor zameraný na zvládnutie konfliktu a napätia dieťaťa/plnoletej fyzickej osoby/plnoletých fyzických osôb, zamestnanca/zamestnancov- zostať nad vecou, nenechať sa vtiahnuť do hádky a zbytočne argumentovať, nerobiť rozhodcu pri konflikte, hovoriť pokojným hlasom, poskytnúť možnosti voľby, napr. budeme postupovať takto alebo takto
  - zachovanie pokoja a uvedomenie si reči svojho tela- uvoľnené držanie tela, nemať útočný postoj (napr. ruky v bok) alebo defenzívny postoj (napr. ruky na prsiach), nepoužívať negatívne gestá (napr. kývanie hlavou, krčenie ramien, ruky vo vreckách, ruky za chrbtom, nepokojné pohyby rúk a pod.), využívať teda plynulé a pokojné pohyby, aby dieťa nepocíťovalo tlak a ohrozenie
  - odvrátenie pozornosti- zaujatie dieťaťa/detí, plnoletej fyzickej osoby/plnoletých fyzických osôb, zamestnanca/zamestnancov inou činnosťou alebo témou
  - reflektovanie- vyjadrenie porozumenia, empatie a pochopenia dieťaťa/detí, plnoletej fyzickej osoby/plnoletých fyzických osôb, zamestnanca/zamestnancov a jeho/ich aktuálnych emócií avšak nie jeho/ich správania (musí byť jasne pomenované, aké správanie nie je akceptované- fyzický útok, krik a pod.)

- bezpečná zóna- rešpektovať neverbálne signály dieťaťa/detí, plnoletej fyzickej osoby/plnoletých fyzických osôb, zamestnanca/zamestnancov, rešpektovať jeho/ich osobný priestor, dodržiavať dostatočný odstup od agresívneho dieťaťa/detí, plnoletej fyzickej osoby/plnoletých fyzických osôb, zamestnanca/zamestnancov, aby nedošlo ku fyzickému kontaktu a ublíženiu iným deťom a osobám
- vedenie rozhovoru po vzniknutej konfliktnej situácii– získavanie informácií od zúčastnených strán o vzniknutej situácii, konflikt nebagatelizovať
- pomôcť dieťaťu/deťom, plnoletej fyzickej osobe/plnoletým fyzickým osobám, zamestnancovi/zamestnancom vhodnými spôsobmi vzniknutú konfliktnú situáciu riešiť

Opis postupu pri nedovolenom opustení centra dieťaťom v prípadoch: útek, svojvoľné opustenie centra, nevrátenie sa zo školy do 3 hodín po skončení vyučovania, nevrátenie sa z individuálnej vychádzky do 3 hodín po dohodnutom čase:

- telefonicky kontaktovať dieťa, ak má pri sebe mobil
- telefonicky kontaktovať triedneho učiteľa, ak sa dieťa nevrátilo zo školy
- zistiť u rovesníkov z centra, aké malo plány, o čom rozprávalo v posledných dňoch či hodinách, kde a prípadne s kým sa dieťa malo stretnúť
- zistiť, či sa dieťa nenachádza v nemocnici v Lučenci
- telefonicky zistiť, či sa dieťa nenachádza u príbuzných (na ktorých má centrum telefonický kontakt)
- ak sa zamestnancovi centra nepodarilo zistiť nič o dieťati využitím opatrení v predchádzajúcich bodoch, OKAMŽITE kontaktuje najbližšie Obvodné oddelenie policajného zboru a nahlási nezvestnosť dieťaťa
- poskytnutie dostupných informácií o dieťati Obvodnému oddeleniu policajného zboru
- vychovávateľ alebo profesionálny náhradný rodič, ktorý zistí vyššie uvedené skutočnosti oznámi vzniknutú vec sociálnemu pracovníkovi a riaditeľovi centra
- informovanie príslušného úradu práce, prokuratúry a rodiča, prípadne inej blízkej osoby dieťaťa o vzniknutej veci telefonicky, prípadne emailom
- pohovor s dieťaťom za účasti sociálneho pracovníka a psychológa

Opis postupu v prípade sebapoškodzujúceho správania dieťaťa alebo mladého dospelého:

- prítomný dospelý sa snaží upokojiť dieťa – zabrániť sebapoškodzovaniu, upokojujúci hlas, fyzický kontakt, rozptýlenie pozornosti, odobratie nebezpečného predmetu dieťaťu
- poskytnutie prvej pomoci (v prípade potreby)
- v prípade pretrvávajúceho správania prítomný dospelý (alebo požiada inú dospelú osobu alebo dieťa) zavolá číslo 112 a požiada o pomoc políciu a RZP
- bezodkladné upovedomenie vedenia centra o tejto udalosti (vychovávateľ samostatnej skupiny) alebo sociálneho pracovníka centra (profesionálny náhradný rodič)
- vychovávateľ následne zaznamenaná mimoriadnu situáciu do denného záznamu a vypracuje podrobný záznam o mimoriadnej situácii, ktorú predloží vedeniu centra (samostatne usporiadaná skupina)
- profesionálny náhradný rodič vypracuje podrobný záznam o mimoriadnej situácii a následne zaznamená udalosť aj v mesačnej správe o dieťati
- konzultácia s pedopsychiatrom
- individuálne sedenie so psychológom

Opis postupu pri užití omamných a psychotropných látok mal. dieťaťom:

- poskytnutie prvej pomoci, posúdenie stavu mal. dieťaťa
- v závislosti od stavu dieťaťa privolanie RZP alebo polície
- v prípade potreby zabezpečenie hospitalizácie
- oboznámenie sociálneho pracovníka a riaditeľa centra o vzniknutej veci
- v samostatnej usporiadanej skupine zaznamenanie udalosti v dennom zázname a následne vypracuje podrobný záznam o mimoriadnej situácii
- profesionálny náhradný rodič oboznámi sociálneho pracovníka a riaditeľa centra o vzniknutej veci /skutočnosti a následne vypracuje podrobný záznam o mimoriadnej situácii, ktorá je potom zaznamenaná aj v mesačnej správe o dieťati
- vykonaná návšteva v profesionálnej náhradnej rodine
- pohovor s dieťaťom za účasti sociálneho pracovníka a psychológa

Opis postupu v prípade zisteného podozrenia na spáchanie trestného činu:

- zabezpečenie krízovej intervencie obeti trestného činu v prípade potreby (akútnosť, závažnosť činu, vek dieťaťa a jeho rozumová vyspelosť, psychický stav dieťaťa)

- bezodkladné upovedomenie vedenia centra o tejto udalosti (vychovávateľ samostatnej skupiny) alebo sociálneho pracovníka centra (profesionálny náhradný rodič)
- súčasné oznámenie trestného činu na polícii (vedenie centra) a orgáne SPODaSK
- pohovor s dieťaťom za účasti sociálneho pracovníka a psychológa

Opis postupu v rizikovej situácii – zistenie akútneho infekčného ochorenia

- za rizikovú situáciu považujeme situáciu, kedy je zistené akútne infekčné ochorenie u dieťaťa alebo mladého dospelého alebo inej dospelaj osoby (napr. hepatitída, salmonelóza, svrab, varicella a iné infekčné ochorenia,...)
- zabezpečenie lekárskeho ošetrovania postihnutej osobe
- izolácia postihnutej osoby
- realizácia preventívnych opatrení voči ostatným deťom podľa pokynov lekára

Opis postupu v rizikovej situácii – požiar, ohlásený únik radiácie a iné:

- Presný postup evakuácie pri požiari je rozpracovaný v IN BOZPaPO Rizikové situácie a postup pri ich riešení. V prípade úniku radiácie postupujeme podľa pokynov miestneho rozhlasu a takisto aj v prípade akejkoľvek prírodnej katastrofy.

V Lučenci dňa 19.02.2026

.....

PhDr. Zdenka Kotrasová
riaditeľka Centra pre deti a rodiny Margaréta